

Računina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2994

SCLOVENE

Japonci v Abesiniji

Nedavno smo čitali, kako je japonska vlada odločno, skoraj bi rekli ogorčeno zanikala vest, da je abesinski spor ne zanima. Res je, je dejal zunanji minister Hirota, da japonska cesarska vlada v Abesiniji ne zasleduje političnih ciljev, toda Japonska ima v državi cesarja Hajle Salasja gospodarske interese, ki jih bo znala čuvati. Ta izjava je vzbudila po vsem svetu umevno zanimanje, v Italiji je sprožila tudi demonstracije proti Mikadu, drugod zopet dvignila upe pri tistih, ki delijo svoje simpatije z Abesinci. Toda dejansko se nikdo ni izrecno povedal, niti Japonska niti Abesinija, kakšni so japonski gospodarski interesi in kje se nahajajo vlože japonskega kapitala, da se je Hirohito zdelo važno in potrebno, da tako nedvomno poseže v afriški spor in tako jasno postavi meje desinteresanosti japonskega cesarstva.

L. 1906 so bile še samo tri velesile, ki so trdile, da imajo v Abesiniji svoje interese: Anglija, Francija in Italija. Podpisale so tudi znamenito pogodbo treh, v kateri so si med seboj ogradile svoja gospodarska območja na abesinskem ozemlju. Tej gospodarski porazdelitvi bi morala normalno slediti tudi politična. A do nje ni prišlo. Vmes je padla svetovna vojna, ki je velesile drugod zaposlila in je tudi afriško ozemlje v političnem pogledu od nog do temena popolnoma spremenila. S tem, da je Anglija dobila v roke še Sudan in bivše nemške afriške kolonije ter na ta način nepretrgan pas ozemlja od Egipta do južne Afrike, so tudi njene »gospodarski interesi« v Abesiniji postali bistveno močnejši. Na drugi strani so se Italiji odpirale nove možnosti v Arabiji in v Turčiji. Toda turški načrti so padli v vodo s pojavom mlade Kemalove Turčije, ki je pomandrala vse obstoječe načrte o italijanskih vplivnih območjih v Mali Aziji. Ostala je še Arabija, kjer pa je zavladal vababitski sultan Ibn Saud, ki je zasedel ves polotok, razen Jemena na južnozahodnem delu Arabije, nasproti Eritreji, ob obalah Rdečega morja. V Jemenu se je Italija mislila zasidrali in tako dobiti pod svojo kontrolo obe obali Rdečega morja ter iz njega napraviti osrčje skoraj nepremagljivega kolonialnega cesarstva, ki bi bilo leglo počez na pot, ki vodi iz Evrope v Indijo. Toda spomladi 1934 se je moral Imaš v Jemenu podvreči Ibn Saudu in arabski sen italijanske kolonialne politike se je razblinil.

Za to ni preostajalo drugega, kot da se Italija vrne nazaj k abesinskim pogodbam iz l. 1906, pogodbam, ki jih je že sama s prijateljskim odnosom z abesinskimi vladarji okrepila (prijateljska pogodba l. 1928) ter da z močnim povdromom zahteva njihovo praktično izvedbo. Prišel je čas, da postane razdelitev Abesinije v gospodarska področja vezel živca resnice. Toda kakor hitro je Italija s svojimi velikimi gospodarskimi napori v Eritreji in v Somaliji ter s svojim trgovskim razmahom v severnih pokrajinah Abesinije dala čutiti, da ima sedaj resne namene, je naenkrat zadela ob četrto velesilo, ki je l. 1906 še nikjer ni bilo, a ki je nenapovedano prijavila svoje interese v državi, ki je bila po mnenju velesil iz l. 1906 zrela za porazdelitev. Ta četrta velesila je Japonska.

Abesinija do l. 1925 Japonske sploh poznala ni. Se le takrat je abesinski cesar v strahu gotovo pred bodočnostjo, sklenil prijateljsko pogodbo z japonsko vlado. Prijateljski je sledila takoj tudi trgovska. Po Ibn Saudovi zmagi nad jemenskim Imanom pa je previdni abesinski cesar Hajle Salasje nemudoma poslal v Tokio tudi diplomatsko odposlanstvo. Deset let torej je komaj poteklo, odkar se je Japonska pojavila v Abesiniji, a zadostovala so, da si je priborila postojanke, ki jih danes ne more več nobena konferenca velesil zanikati. L. 1932 je na podlagi trgovske pogodbe prišla prva japonska trgovska misija v Abesinijo. Bilo je ravno v trenutku najhujše gospodarske krize, ko je gospodarska avtarkija po vsem svetu zapirala tržišča velikim proizvodnim državam, med njimi tudi Japonski. Japonska je iskala tržišče. Vdrila je v Afganistan, v Perzijo, na Kitaj, sprejela je ponujeno ji abesinsko prijateljstvo. Trgovska delegacija se je vrgla na delo in je v 6 mesecih preiskala vso severno Abesinijo. L. 1933 je v Addis Ababi ustanovljena prva abesinsko-japonska delniška družba, ki ni ničesar drugega kot filijalka ogromnega industrijskega trupa Mitsui v Tokiu. Sredi 1933 dobi ta družba že 680.000 ha ozemlja za »poljedelske poskuse«. Dejansko pa je Mitsui pod »poljedelskimi poskusi« mislil na ogromne nasade bombaževine, s katerimi bi se bila popolnoma osvojila od angleškega uvoza. Navzlic angleškim in italijanskim protestom je Mitsui dobil tudi monopolne pravice za pridelovanje opija po vsej Abesiniji. V bombaževini in v opiju ima Japonska dejanski monopol pri proizvodnji in je na tem, da si osvoji monopol tudi v trgovini.

Po najnovejših statistikah Japonska dobavlja Abesiniji 85% vsega njenega uvoza bombaževih izdelkov in bo kmalu na prvem mestu kot inozemski dobavitelj za abesinski trg sploh. Japonsko blago prihaja skozi francoske pristanišče Djibuti in kratkoma preplavlja vso državo, kjer se na različnih točkah odvijajo prodajalne Mitsuijevega trupa.

Zanimivo je, da je Italija še nedavno pri poizkusih, da bi bila prodrla na kitajski trg, naletela na odpor japonskega trgovca, ki jo je prehitel, in da je tudi v Abesiniji, kjer je že pol stoletja pripravljala svojo bodočnost, v trenutku, ko je mislila, da je čas dozorel za odločna dejanja, zopet naletela na japonskega trgovca, ki se je v senci svetovnopoličnih dogodkov na tihem priplazil v abesinsko gorovje in s svojo skromnostjo in so-

Poljski zunanji minister na Finskem

Rusija zaprta v Baltskem zalivu

Toda gospodarica Baltika bo postala Nemčija - a ne Poljska!

(Od našega dopisnika.)

Varšava, 8. avgusta.

Nocoj je bil v Gdinji, odkoder je poljski zunanji minister polkovnik Beck odpotoval na svoj obisk na Finsko, podpisan sporazum s predsednikom gdnanskega senata Greiserjem, ki je uvidel, da je njegova borba proti Poljski otročje neumna, in je hitel v Gdinjo, da se prestreže polkovnika Becka in zaključi brezupno borbo. Poljska država je torej zmagala na celi črti, dobila je celo še več kot prej, kajti odslej bo morala gdnanska svobodna država ukiniti svojo lastno goldinarsko valuto in enostavno vpeljati poljski zloty. Z današnjim dnem torej, in danes pišemo 8. avgusta, je poljska država razširila območje svojega denarja tudi na to najvažnejše pristanišče na Baltiku, s tem utrdila svoj denar in si Gdansek še bolj privezala nase. 8. avgust je za Poljsko velika zmagala na Baltiku. Značilno je, da je bila ta zmagala izvojevana takorekoč mimogrede, ko je šel zunanji minister Beck na Finsko, da poskuša doseči in bo brez dvoma tudi dosegel še drugo, ravno tako pomembno baltsko zmago s tem, da veleni finski republiko v smer poljske zunanje politike na Baltiku in proti Rusiji.

Odkar se nahaja Beck v zunanjem ministstvu, je čisto očitno razodel svoj namen, da se noče vmešavati v zapadnoevropsko politiko, ampak si je hoče na Baltiku ustvariti položaj, ki ga mora Poljska, kot baltska velesila imeti. Oddaljit se je od zapadnih zvez, ki mu postajajo vedno bolj tuje, in se je z vso žilavostjo poljskega legionarja zaril v tisti del Evrope, kjer misli, da ima Poljska pravico in tudi sredstva, da se uveljavi kot odločujoča velesila. Cela vrsta dogodkov, ki jih je treba samo med seboj povezati, nam to dokazuje.

Beckova potovanja okrog Baltika

26. januarja 1934 sklene z Nemčijo 10 letno premirje, ki je Poljski za njeno »baltsko zgradbo« potrebno. Ze julija istega leta najdemo Becka na velikem krožnem potovanju v Tallin in v Rigo, kjer je bil sprejet z velikimi častmi in kjer je navezal zelo dragoceno politična prijateljstva med dvema malima obroboma državama Baltika, Estijo in Letonsko, ki sta obe pripravljene sodelovati s Poljsko proti Rusiji. V decembru istega leta se vozi Beck po Danskem in Švedskem, kjer so mu v Stockholmu brez ovinkov povedali, da je poljska zunanja politika Švedom in sploh Skandinavcem zelo prijetna. V aprilu 1935 se nahajajo poljske diplomatske misije tudi v Litvi in vedno bolj prihaja v ospredje tudi rešitev poljsko-litovskega spora, ki je še edina krvaveča rana na bloku držav, ki ga polagoma, a skrbno in vztrajno gradi Poljska na Baltiku. Maja 1935 pride na obisk v Varšavo finski zunanji minister Hackzell, ki je predmet največjih pozornosti v poljski prestolnici. Junija meseca obiski obalstskih državnikov v Rigi in na Finskem, konference v Kaunasu, in sedaj kot zaključek slavnosten državni obisk zunanjega ministra Poljske na Finskem.

Proti Sovjetski Rusiji

Ta politika, ki se izraža v naštetih potovanjih, razodeva neko trdno politično doktrino, ki jo Poljska z vsemi svojimi napori zasleduje. Od Gdinje pa do Helsinkih na Finskem in še dalje okrog Baltskega zaliva nazaj do Stockholma in do Kodanija na Danskem je sedaj obroč sklenjen, ako izvajamo litovsko obalo. Poljska se

je baltskim državam predstavila kot velesila in je bila od njih kot taka tudi priznana. To je eno. Drugo pa je, da je obrobila vso baltsko obalo, ki je bila svoje dni ruska last, z verigo protisovjetskih držav, edini izhod sovjetske Rusije na morje pri Ljeningradu v Finskem zalivu pa je zastražila na obeh straneh z močnimi političnimi utrdbami, na severu s Finsko, na jugu z Estijo in Letonsko in s tem vzpostavila nad sovjeti ob Baltiku nadzorstvo, ki se ga bodo težko otresli.

Senca Nemčije

To so solčne strani dosledne ustvarjajoče politike slovanske velesile na severu. Toda Beckova politika ima tudi svojo senčno stran. Odkar namreč si je Nemčija vzela pravico, da zgradi ogromno brodogradilnico v Finskem zalivu v Baltiku, je Baltiki zaliv neomejena last nemške vojne mornarice. Vse združene mornarice Poljske, Švedske in 4 baltskih držav ne morejo ničesar proti nadmoči modernega nemškega brodogradilstva. Bog ve, če si je Poljska, če so si ostale baltske države, v svoji protisovjetski politiki želele, da pade baltski zaliv mesto pod kontrolo Rusije pod kontrolo Nemčije. Kajti, če je bila Poljska tako pametna, da je sklenila z Nemčijo 10 letno premirje za to, da si med tem časom organizira Baltik proti svoji ruski sosedu, je bila prav gotovo tudi Nemčija tako previdna, da si je premirje s Poljsko oskrbela za to, da si lahko med tem opomore drugod in si ustvari udarno vojsko. Kaj bo potem, ko mine tistih problematičnih 10 let? To je vprašanje, ki si ga stavijo poljski patrijoti, ki vedo, da se v zgodovini narodov nikoli ne sme reči: za nami naj pa pride potop...!

W. R.

General Smuths o abesinski vojni

Zelo ostre besede južnoafriškega državnika na Francijo in Italijo

London, 13. avg. AA. Zastopnik predsednika vlade južnoafriške zveze general Smuths je izjavil dopisniku Reuterja, da bi položaj v Evropi utegnil postati resen, če bi Italija stopila v vojno z Abesinijo. Brez dvoma je, da bi vpad Italije v Abesinijo povzročil zelo koščljivo razpoloženje v vsej Afriki med belokožci in črnci. V sedanjih okoliščinah bi mogli taki dogodki povzročiti sovražnost med plemeni, ker so simpatije vseh Afričanov na stran Abesinije.

»Ta pustolovščina bo pretresla ves sistem civilizacije v njenih osnovah, če v sedanjem kritičnem času Zveza narodov s svojimi intervencijami ne uspe. Vse kaže, da v bodočnosti ne bo mogoče lojalno sodelovanje med Anglijo in Francijo. Gre za to, ali je vsaj sedaj mogoče govoriti o resničnem sodelovanju med tema dvema državama.«

Na krajini je general Smuths izjavil, da bo Italija s svojimi letali in plini po vsej priliki ki se v prvem zaletu premagala Abesinijo, vendar je treba ločiti med zasedbo te države in med zmago. Zgodilo se bo lahko, da se bo Italija lotila stvari, ki je ne bo mogla prebaviti.

Italijanski transporti

London, 13. avgusta. AA. »Times« poroča iz Aleksandrije, da se transporti italijanskih čet skozi Sueški prekop ne prestopajo nadaljevalje. Na grških parnikih prevažajo v Eritrejo mežge, Fordove

ve avtomobile in vlačilce. Večina transporta se vrši ponoči. Ladje so vsidrane daleč pred mestom, posebno tiste, ki prevažajo nazaj v Italijo obolele vojake. Okoli pet tisoč mož je že obolelo za malarijo, difterijo in tifusom. Sueški prekop je pasiralo tudi več tovornih ladij, ki prevažajo mehanike in municijo. Cete domačinov prevažajo iz Somalije in Eritreje v Tripolis, tripolitanske pa v Eritrejo.

Abesinska konferenca

Pariz, 13. avg. AA. O poteku prihodnjih razgovorov v Parizu se doznajajo tele podrobnosti: Jutri bo angleški minister Eden imel še en sestanek s predsednikom francoske vlade Lavalom. Italijanski delegat baron Aloisi prispe v Pariz v četrtek dopoldne. Takoj po svojem prihodu se sestane z ministrskim predsednikom Lavalom.

Anglež - poglavar pokrajine

London, 13. avg. AA. Današnji »Daily Telegraph« poroča, da je cesar Haile Selassije imenoval angleškega polkovnika v pokoju Sandforda, ki že delj časa živi v Abesiniji, za prvega pomočnika namestnika pokrajine Maji. Ker se ta pokrajina nahaja na troneji Abesinije, angleške kolonije Kenije in Sudana, bo to imenovanje vsakakor povzročilo živahne komentarje v nekih tujih listih.

Kongres Kominterne

Še nove krinke komunizma

Zagovornik zasebne lastnine - Čuvár meščanske kulture

Riga, 13. avgusta. b. Kongres mednarodnega komunizma je sedaj v glavnem končan. Ves teden je trajala debata o referatu vrhovnega idejnega vodje in šefa generalnega štaba Kominterne Dimitrova. 76 govornikov iz najrazličnejših krajev sveta se je oglašalo k besedi in razpravljalo o novi taktiki, ki se je po komunizmu do prihodnjega kongresa posluževal za pripravo svetovne revolucije.

Poljski zastopnik je razlagal kongresistom, kako se komunizem v njegovi domovini udeležuje za ilegalnimi sredstvi in kako težavno nalogo imajo, ker se morajo boriti na dveh frontah, proti domačemu in proti nemškemu fašizmu. Komunist iz Alžacije je poudarjal isto. Na dveh frontah stoji, proti nemškemu fašizmu in proti domačemu nacionalizmu. Sledil mu je komunist iz Českoslovaške, ki se je pritoževal, kako težka je borba proti Henleinovemu nemškemu fašizmu na Češkem. Zato so sklenili, da bodo frontalni napad opustili in bodo skušali Henleinovo organizacijo od znotraj razgristiti in razkrojiti. Za njim je nastopil zopet francoski komunist, ki je povedal

z gesli kot »živeli kolhozi, živeli sovjeti!« Kmet z gesli kot »živeli kolhozi, živeli sovjeti!« Kmet je individualist in ljubi svojo zemljo, kakor on sovraži vsake vrste sovjetje. Francoski komunist bo moral med kmeti začeti razkrojevno delo na drugi način. Pognati jih mora v boj proti izkoriščevalcem njegovega dela, proti veleposrednikom in proti bankam, ki jih s posojili vedno bolj davijo. Med kmeti mora biti komunist konservativen, je dejal Francoz med medijim ploskanjem rdečega kongresa. Za njim je nastopil komunist iz Združenih držav, ki je potrdil, da je bila največja neumnost, navduševati kmeta za kolhoze. Kolhozi so za ameriškega kmeta največje strašilo, ki ga odganja od komunizma. Komunisti morajo nasprotno propagirati med kmeti idejo zasebne lastništva. Pripricati ga morajo, da jim bo samo komunizem zajamčil dosežanje posesti, ker bo uničil veliki kapital, ki tlačil cene kmetiskim pridelkom in ker bo razgnal tolpo bankirjev, ki so se vknjižili na kmetstvo posest. Komunist torej zagovornik — zasebne lastnine. Krog govornikov je zaključil zastopnik moskovske Kominterne,

lidnostjo zasedel vse važne trge. Obe državi, Italija in Japonska, imata približno isto gospodarsko in socialno strukturo. Obe potrebujejo za svoj razvoj novih trgov za odlaganje proizvodov svojega pridnega dela in novih ozemelj za odlaganje svojega odkritnega prebivalstva. Toda povsod, v Aziji, v Ameriki, v Afriki, naletita drug na drugega

in povsodi je Japonce tisti. V abesinskem primeru pa živa japonski osvajaalec, ki v praksi noče ničesar drugega, kot želi doseči Italija za sebe, povrh še vse simpatije Abesinije. Je to zelo dramatično zgodovinsko dejstvo, ki bo vrglo tudi svojo senco na abesinsko konferenco velesil, ki se sestane v Parizu dne 16. avgusta.

Konferenca severnih držav

Stockholm, 13. avg. e. Konferenca Danske, Norveške Finske in Švedske se bo sestala dne 28. avg. v Stockholmu. Trajala bo dva dni. Na konferenci se bodo obravnavala vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu rednega zasedanja skupščine Zveze narodov, predvsem pa spor med Italijo in Abesinijo.

General Krauss aretiran

Praga, 13. avg. b. Danes je bil v Marienbadu aretiran bivši šef generalnega štaba IV avstro-ogrske armade v svetovni vojni general Rudolf Strauss. Oblasti niso ničesar izpovedale o vzrokih te senzacionalne aretacije. Baje se je upokojeni general pregrešil zoper zakon o zaščiti države. Njegov brat general Alfons Krauss je znan kot zmagovalalec v veliki 12. bitki na Soči, ko je njegova armada dosegla Brenta-erto.

† P. Žiga Ahčin OFM

Včeraj ob pol 6 zvečer je v Brežicah zaradi vnetja slepiča naglo umrl priljubljeni frančiškan P. Žiga Ahčin, brat glavnega urednika »Slovenec« dr. Ivana Ahčina. Imenovan je bil rojen 19. januarja 1893 v Domžalah. Pri kratu so mu dali ime Vincencij. Kot osemnajstletni mladenič je 14. novembra 1912 vstopil v frančiškanski red. Pri preoblecil so mu nadel redovno ime Žiga. Dne 13. septembra 1917 je napravil slovesne redovne obljube ter bil dne 10. julija 1921 posvečen v mašnika. Kljub svoji trajni bolehnosti je bil zelo delaven redovnik in je razne od reda mu poverjene službe z vso vestnostjo izvrševal. Bil je samostanski vikar, mestni katehet in kaplan v Brežicah. Zelo ga bodo pogrešali sobratje in brežiški meščani, ker ga bo težko v njegovi vsestranski delavnosti nadomestiti. Zgodaj je dokončal svoje delo, pa je vendar dopolnil veliko kot. Blaga duša počiva v miru.

Zakaj je Anglija proti Italiji

Jezero Tsana

Slovenec, je že večkrat obširno pisal o gospodarski važnosti jezera Tsana ali Tsana v severni Abesiniji in o trdni volji Anglije, da ne pusti nobene druge države blizu. Spodaj priložimo iz »Frankfurter Zeitung« novo zelo poučno razpravo o svetovni važnosti tega abesinskega jezera, kar nam bo pomagalo razumeti, zakaj je Anglija morala nastopiti proti Italiji.

Tana jezero je vulkanskega izvora in meri 3.690 kvadratnih km površine. V njega se steka nad 30 raznih rek, ki prihajajo z abesinskega gorovja. Ob deževnem vremenu se površje dvigne za poldrugi meter, kar povzroči, da pride okrog 600 kvadratnih km zemlje okrog jezera pod vodo. Abesinci so pomen teh vsakoletnih poplav hitro razumeli in so spetelka napravili iz okolice Tsana jezera pravi žitni paradiž, dokler da se v zadnjem času niso odprle še vse druge mnogo bolj koristne možnosti za izrabljanje teh voda. Tana jezero se namreč izpraznjuje po edinem močnem naravnem toku, ki se imenuje Modri Nil in ki je oženem poglaviti tokav, iz katerega nastaja veliki Nil, ki napaja s svojimi vodami in s svojim blatom Sudan in Egipt.

V zadnjih 50 letih se je večkrat pojavila zatišje, da bi bilo potrebno zgraditi ravno pri tem jezerni velikanske vodne zatvornice, s pomočjo katerih bi bilo mogoče odklop vode v Sudan in v Egipt regulirati in poljudno povzročiti povodnji velikega Nila, kakor bi pa zahtevale vsakoletne potrebe žetve. Poleg tega bi bilo mogoče z istimi vodnimi zatvornicami redno in smotrno napajati osušene površine Sudana in jih tako usposobiti za pridelovanje bombaza. Za to pa je bil tudi vedno strah vladarjev Egipta in Sudana, da bi prišla koderkoli kakšna druga sila, ki bi zasedla abesinsko visokogorje in ju tako odrezala od nilskih virov. Kajti Egipt, to je Nil, in Nil, to je Egipt.

Svoje dni se je že zavojevalec Sudana lord Kitchener mnogo prizadeval, da bi dobil od Abesinije koncesijo za zgradbo popisanih vodnih zatvornic in namakališč. Šele l. 1902 si je angleška vlada priborila od Abesinije obljubo, da vodnih koncesij pri Tana jezernu ne bo dovolila nobeni drugi državi. Pred enim mesecem pa je abesinski cesar nekako iz protesta proti Italiji tolikanj zaželeljive vodne koncesije pri jezernu Angliji dejansko tudi izročil. S tem je storil korak, ki ne bo imel samo velikanskih gospodarskih marveč tudi politične posledice.

Kočevarji pri predsedniku vlade

Bled, 13. avgusta. Predsednik vlade je danes sprejel deputacije mesta Kočevje. V njej so bili odvetnik dr. Arko Ivan, prof. Uršič Franc in narodni poslanec dr. Lovrenčič Ivan. Deputacija je predložila predsedniku vlade okrožnico, ki vsebuje podatke o izjemnem položaju kočevskega rudnika in mesta samega. Ob tej priliki je kočevska deputacija predložila predsedniku vlade spomenico in prošila, da kočevski rudnik obdrži dosedanj koningent 1200 ton mesečno za drž. železnice. Predsednik vlade je obljubil, da bo upošteval ta položaj kočevskega rudnika, kakor tudi mesta samega in da bo ministrski svet proučil tožave kočevskega rudnika in si prizadeval, da bo lahko kočevski rudnik nemoteno obratoval. Predsednik vlade je kočevsko deputacijo sprejel prav prijazno in se z njo razgovarjal nad pol ure zelo živahno. Zanimal se je za gospodarski in socialni položaj v vsej Sloveniji.

Kranj, 13. avgusta. Danes popoldne je bil sprejet pri ministrskem predsedniku dr. Stojadinoviću bivši poslanec SLS in župnik v Dolenci vsaj g. Karel Škulj. Kot zastopnik kmetovskih organizacij v Kočevju, zastopnik mesta Kočevja in zastopnik občine Kočevje-okolica je ministrskemu predsedniku izročil spomenico mesta in se od svoje strani razložil težko stanje, ako se ukine kočevski rudnik. To stanje bi imelo neugodne posledice tako v gospodarskih, kakor v drugih ožirih. Ministrski predsednik je pokazal polno umevanje za to zadevo ter veliko naklonjenost in je obljubil, da bo to zadevo proučil skupno s prometnim ministrom, tako, da je župnik g. Škulj dobil najboljše nade za ugodno rešitev tega vprašanja. Gospod Škulj je sporočil ministru željo kočevske občine, da bi se dvignilo stanje kočevskega rudnika na prvotno stanje, ko je bilo prvotno za-

Anglija sama s svojo lastno firmo sicer ni izstopila pred javnost, marveč se skriva pod firmo egiptovsko-sudanske vlade. Sledeča je pred dvema tednoma sprejela neke vrste sudansko gospodarsko petletko, za katero je dovolila kredit 36 milj. egiptovskih funtov (skoraj 8 milijard Din), ki ga bodo vsa vodna porabila za zgraditev ogromnega jezera nekoliko nižje od Tana jezera, ki bo imel nalogo nabirati vodo in jo po potrebi spuščati v dolino Nila, a zbirati tudi rodovitno blato in ga poslati doli, da bo pogojilo Sudan in Egipt po sistematičnem načrtu. Angleži računajo dalje, da bodo mogli razviti pridelovanje bombazevine v Sudanu v velikem obsegu. Da, strokovnjaki trdijo, da bo Anglija 10 let po zgraditvi jezera pri Tana jezernu že mogla kriti vse svoje potrebe po bombazevinu iz svojih lastnih nasadov v Sudanu. Ako pa pomislimo, da je do sedaj v Sudanu, ki je skoraj tako velik, kakor vsa Evropa, izkoriščenih samo 5 odst. neizmerno rodovitne zemlje, kjer bo pri primernejem namakanju vzrastle tropično rastlinstvo se odpirajo pred nami naravnost neizmerno možnosti gospodarskega napredka, če bo Tana jezernu namočil samo nekaj desetstisočev kvadratnih km zemlje na obeh bregovih Modrega Nila. Angleži vedo, kaj delajo!

Tudi egiptovska vlada je udeležena pri teh delih in bo nosila polovico denarnih bremen. V oči pa pada, da so koristi Egipta pri tem načrtu manjše, kot koristi Sudana, to je Anglije. Čimbolj se bo v gospodarskem oziru Sudan razvijal, tem večjo škodo bo trpel Egipt. Bombažna industrija v Sudanu zna močno oslabilo bombažne nasade v Egiptu. Angleži vse to vidi. Tembolj čisto pa izgleda to početje, ker je Egipt takorekoč prisiljen, da pomaga pri odpiranju Sudana in ker egiptovska vlada tudi razume, da Angliji kmalu ne bo treba imeti v Egiptu več nobenega vojaka, a bo kljub temu neomejena gospodarska nad egiptovsko državo, ker bo zadostoval en sam angleški inženjer na zatvornici pri Tana jezernu, da potlači vsako upornost Egipta mnogo bolj temeljito kot bi to mogle storiti angleške križarke ali angleški tanki.

Sedaj bomo tudi razumeli, zakaj se je Anglija postavila v bran proti vsakemu prodiranju Italije iz Eritrije proti visokogorju Abesinije, kjer se nahaja Tana jezero in zakaj Anglija za nobeno ceno na svetu ne bo dovolila niti Italiji niti komurkoli drugemu, da si osvoja abesinsko ozemlje na tem predelu Afrike.

poslenih 1200 delavcev, ministrski predsednik pa mu je odvrnil, da bo skušal doseči vsaj toliko, da se ohrani sedanje stanje.

Nato je župnik g. Škulj obiskal notranjega ministra dr. Korošca in mu obrazložil stanje v Kočevju ter mu izročil vse spomenice. Notranji minister se je zelo zanimal za delavske razmere v Kočevju ter obljubil svojo polno pomoč in posredovanje.

Dr. Korošec v Sloveniji

Bled, 13. avgusta. Kakor smo že poročali, je prišel notranji minister dr. Korošec v nedeljo v Slovenijo. Iz Ljubljane se je odpeljal najprej v Begunje, kjer si je za počitnice najel svojo vilo. Nato se je odpeljal na Bled, kjer ga je Nj. kr. Visokost knez Pavle sprejel v avdijenco. Popoldne se je vrnil v Begunje. V ponedeljek je napravil izlet z avtomobilom na Rudno polje. Na poti se je ustavil na Pokljuki, kjer sta se sšla s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem. Razpravljala sta o notranjem vprašanju. Z Rudnega polja se je notranji minister odpeljal v Begunje v svojo vilo.

V teku današnjega dne je notranji minister sprejel ljubljanskega odvetnika dr. Marka Natlačenca, ki mu je poročal o položaju in o notranjih razmerah v Sloveniji.

Bled, 13. avgusta. Notranji minister dr. Ant. Korošec pričakuje za danes prihod ministra brez portfelja Djura Jankoviča, ki se je pravkar sestel z vodjo radikalov Aco Stojadinovićem. Minister Djura Jankovič bi moral poročati o radikalni zajednici. Ni še znano, koliko časa bo notranji minister dr. Korošec bival v Begunjah. Verjetno je, da se bo nocoj odpeljal v Belgrad, ali pa najpозnejše jutri zjutraj z brzovlakom.

Belgrajski morilec prijet

Belgrad, 13. avg. m. Kakor smo že včeraj poročali, je poltelijski aretirala sinoči v Smederevu Zarka Stojadinović. Mladi zločinec je bil aretiran v trenutku, ko se je hotel odpeljati z vlakom v Kragujevac. Tamošnji organi so ga prepeljali v Belgrad.

Stavka soboslikarjev

Belgrad, 13. avg. m. Včeraj so zborovali v tukajšnji Del. zbornici sobni slikarji in plesarski delavci. Na sestanku so zaradi tega, ker ni prišlo do sporazuma v zadevi kolektivne pogodbe, sklenili stopiti v stavko, kar so danes tudi storili.

Osebnosti

Belgrad, 13. avg. Za ravnatelja higijskega zavoda v Ljubljani v četrti skup. druge stopnje je imenovan dr. Ivo Pir, dosedanj svetnik higijskega zavoda v Skopju.

Belgrad, 13. avg. Za ravnatelja drž. veterinarsko-bakteriološkega zavoda v Ljubljani v četrti skupini druge stopnje je postavljen dr. Leo Hribar, veterinarski svetnik istega zavoda.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. avg. m. Jutri bo odpotovala na šahovsko olimpijado v Varšavo šahovska reprezentanca iz naše države. Iz Belgrada bodo odšli mojstri Kostić, Trifunović in König, iz Ljubljane dr. Milan Vidmar, iz Maribora pa Vasa Pirc.

Belgrad, 13. avg. m. Sliha katastrofa kakor na Pobrežju pri Mariboru se je včeraj popoldne dogodila pri kopanju vodnjaka v Sumariču pri Kragujevcu. Pri kopanju vodnjaka v tej vasi se je zemlja zrušila na delavca Radosava Savića ter ga zakopala. Nesrečni delavec visel med življenjem in smrtjo že nad 20 ur in ga do sedaj še ni bilo mogoče rešiti.

Z dekretom vršilec dolžnosti general. ravnateljstva dr. žel. je prestavljen Franc Kozina, pristav 8. pol. skup. prometno-komercialnega odd. na zagrebškem žel. ravnateljstvu za šefa postaje Bosanske Kupa.

Pojasnilo

Nekateri slovenski in hrvaški časopisi so označili »gorenjski tabor« v Komendi v nedeljo 11. avgusta za prireditelje ljubljanske ali celo slovenske Katoliške akcije. Zato je potrebno kratko pojasniti. Celo prireditelj je organiziral in vodil posebej za to sestavljen pripravljalni odbor v Komendi. Njemu gredo zato vse zasluge za to veliko prireditev, ker nosi tudi vso odgovornost za njo. Škofijski odbor KA za ljubljansko škofijo prireditve ni zamislil ne vodil in o programu ni bil obveščen. In le prireditelj, ki jih škofijski odbor KA ali zamislil ali izvede ali odobri, se morejo smatrati za prireditelje Katoliške akcije, za katere ona prevzema vso odgovornost. — Za škofijski odbor KA v Ljubljani: Dr. Fabijan Janez.

Predsednik vlade v Bohinju

Bled, 13. avg. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je po prihodu na Bled odpotoval v Bohinjo. Po prihodu ga je sprejel v avdijenci Nj. kr. Vis. knez namestnik, da mu je podal običajne referate. Predsednik ministrskega sveta je sprejel turškega poslanika na našem dvoru Hajdar-beja.

Končna rešitev kmetijskih dolgov

Belgrad, 13. avg. m. Zaradi odsotnosti večjega števila ministrov je v tukajšnjem političnem življenju nastopilo kratko zatišje.

Medtem ko na zunaj ni zabeležiti nikakih važnih političnih akcij, pripravljala kr. vlada zakonske projekte, o katerih so poročali posamezni resorni ministri že na zadnji seji ministrskega sveta. Ti zakonski načrti, v kolikor še niso izdelani, bodo v najkrajšem času dobili končno redakcijo. Pred kr. vlado leži trenutno največje vprašanje, ki zahteva nujno in končno rešitev. To je vprašanje rešitve kmetijskih dolgov. Ta problem proučuje gospodarsko-finančni odbor, ki je imel do sedaj dve seji, na katerih so bili konzultirani zastopniki raznih gospodarskih in kmetijskih stanovskih organizacij. Sedanja vlada misli to delo dokončno rešiti ter ne mara več, z razliko z dosedanjimi režimi, odlašati iz leta v leto ter iz njega kovati politični kapital. Za končnoveljavno rešitev tega vprašanja in za nikakšen provizorijski več, so se izjavili tudi vsi zastopniki gospodarskih ustanov, ki jih je v tej zadevi že konzultiral gospodarsko-finančni odbor. Ta odbor bo jutri dopoldne nadaljeval svoje delo. Vlada hoče na vsak način urediti to vprašanje s posebno uredbo, ki bo imela zakonsko moč, še pred 1. septembrom t. l., ker tega dne zapadejo po dosednji uredbi prva plačila kmetijskih dolgov in izvršbe.

Hodjerovi „modrosrajčniki“

Belgrad, 13. avg. m. Nocojšnja »Pravda« objavlja iz Leskovca poročilo, da je pred dvema dnevoma nastal oster spor v vodstvu jugoslovanske narodne stranke in to med predsednikom stranke Hodjerno ter bivšim poslancom ter članom glavnega odbora stranke Milošem Dragovićem. Spor da je izbruhnil radi nadaljnjega vodstva stranke. Hodjera po tej verziji smatra, da se mora njegova stranka organizirati na čisto fašistični podlagi, in to po vzoru italijanskega fašizma. Za vidno razliko teh fašistov, ki nosijo črne srajce, namerava dr. Hodjera uvesti modre srajce. Proti tej »imeri predsednika Hodjere so se postavili po robu ostali člani vodstva te stranke, predvsem Miloš Dragović. Spor je po poročilu »Pravde« dobil tako oster značaj, da je izgledalo, da se bosta dr. Hodjera in Dragović fizično spopadla. Govori se radi tega tudi o razkolu v tej stranki.

Gornjega poročila »Pravde« nocoj tukaj ni mogoče preizkusiti, ker večina članov vodstva narodne stranke ni v Belgradu, ampak se nahaja na agitacijskem potovanju. Predsednik dr. Hodjera prireja trenutno shode v saviški in vrbški bazo. Vini ter z nekaterimi člani vodstva te stranke na shodih res nastopa, kot je »Slovenec« že poročal, v modrih srajcah, z znakom svoje stranke. Kakor smo že svojčas poročali, je bila ta stranka poročena iz tako zvane bristolke akcije. Ustanovljena in potrjena je bila zato, da bi takrat JRKD, pozneje pa JNS imela v skupščini navidežno opozicijo. Kadar je bilo treba v sedanjih skupščini udariti po pravih narodnih voditeljih, ki jim je tedaj vsemočnejša in edino zveličavna JNS onemogočila politično udeleževanje ter jih internirala na raznih krajih države, sta se obe JNS nali v obsegu ter je dostikrat jugoslovanska narodna stranka opravljala namesto svoje posestirne dela, za katere se jugoslovanska nacionalna stranka ni hotela angažirati radi tega, da bi se vsaj malo popularizirala med ljudstvom. Tako sta zakonska osnutka o izgonu jezuitov ter ločitvi cerkve in države podpisali jugoslovanska narodna in jugos. nacionalna stranka. Da je bilo tej stranki, v kateri istotako kakor v jugoslovanski nacionalni stranki ni bilo nič dovolj jugoslovanskega in nič dovolj državotvornega, samo do tega, da se popularizira med narodom, je pač najboljši dokaz to, da je vodstvo te stranke, potem ko ji tukajšnje kasacijsko sodišče ni potrdilo kandidatne liste za petomajске volitve, sklenilo in pozvalo vse pristaje, naj volijo vsi opozicijsko listno, katere nosilec je bil dr. Vladko Maček, za katerega, kakor za ostale narodne voditelje ta stranka od ustanovitve do takrat ni imela nobene dobre besede. Ker sedaj ta stranka izgublja pristaje, jo hoče dr. Hodjera popularizirati z uniformami. Kakor so pa pri nas radi zavednosti in politične zrelosti ljudstva že propadli vsi taki pokreti, bo isto doživel tudi ta poizkus.

Aca Stojadinović odobril spremembo programa

Dr. Marušić, dr. Kramer in dr. Popović ne bi imeli nič proti svojem vstopu v novo stranko... V sredo 14. avgusta bo v Belgradu seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov, ki bo nadaljeval razgovor o razdelitvi kmetov. Tega dne bodo najbrž že vsi ministri v Belgradu. Debatna in predelovalna ter izpolnjevala programa radikalne zajednice se nadaljuje. Nekateri prvaki radikalne stranke so obiskali Aco Stojadinovića v Knjaževcu, kjer je bil, kakor trdijo, kočno redigiran načrt programa skupne stranke. Aca ga je odobril. Zdej je gotovo, da se bo imenovala jugoslovanska radikalna zajednica. Kakor pravijo, je bilo delo na unifikaciji in prilagoditvi programa, ki naj ustreza vsem trem partnerjem, relativno lahko.

Iz Bleda prinaša »Vreme«, ki je glede strankarskega položaja zelo dobro informirano, interesantno vest, da so na Bledu obrnili nase veliko pozornost bivši ministri dr. Marušić, dr. Kramer in dr. Svetislav Popović. Ti trije ministri so v razgovoru z dopisnikom »Vremena« izjavili, da niso v

Domači odmevi

načelu proti sodelovanju z novo grupacijo jugoslovanske radikalne zajednice, pod pogojem, da se še reši preje vprašanje stališa nove stranke na pram jugoslovanskemu vprašanju.

Vprašanje Trbovlj, bosanskih rudnikov in Zenice

Te dni potuje po Bosni in Hercegovini minister za gozdove in rude Stefanović. Izjave, ki jih je podal, so bile jako zanimive. Kakor znano, je bivši minister Umanski bil mnenja, da naj se delo v znanem šumskem velepodjetju Šipad zaradi njegovega vedesemilijonskega deficita reducira. Minister Stefanović pa je izjavil, da država v sedanjih krizi ne sme povečati kadra brezposelnih in da zato država ne sme voditi fiskalne politike, ampak da mora vpoštevati tudi socialni moment. Vsi tedga da se ne bo ničesar reduciralo. Z istega stališa bo država, ki ne računa na dobiček, zopet spravila v obrat tudi tovarno celuloze, ki bo lahko zaposlila okrog 2000 delavcev. Kredit bo dala Hipotekarna banka. Nato pa so sledila nekatera vprašanja in odgovori glede bosanskih državnih premo-gokopov, zaradi katerih je državna uprava, kakor znano, sklenila, da jih bo še bolj eksploatirala, dočim je sklenila znižati nabavo premoga v slovenskih rudnikih.

Kakor poroča dobro informirano »Vreme«, so vprašali ministra sledeče: »V kakšnem smislu se nanaša na bosanske rudnike sklep državne uprave, da se zniža cena premoga in da se dobavljanje premoga za državne železnice porazdeli na novo?« Minister je odgovoril:

»Znano vam je, da je zaradi znižanja prevoznega tarifa na železnicah bilo potrebno, da se upošteva ravnotežje dohodkov in izdatkov in da se zato zmanjšajo tudi stroški za premog. Kar se tiče bosanskih rudnikov, pa se v njih proizvodnja premoga ne bo zmanjšala, ampak nasprotno se bo količina dobave železnicam še povečala. Tudi mezde se ne bodo znižale. Samo to je mogoče, da bi se črtal kakšen dan zaposlitve. Tudi v železnici v Zenici se bo delo zvišalo. (Kakor znano, ta železarna konkurira s Kranjsko industrijsko na Jesenicah.) Vsi delavci, ki so bili v zadnjem času odpušteni, se vrnejo nazaj na delo. To delo bo stalno.«

Pismo iz Avstrije

„Mladina v stiski“

Pod tem naslovom je izšla te dni mala knjižica na 95 straneh. Dunajski župan Richard Schmitz piše sledeče vrstice, ki so prav našim razmeram ogledalo z ozirom na veliko brezposelnost med našo mladino, da kaj sileneje ustanovimo:

Akcija »Mladina v stiski« daje tu javnosti svoje petletno poročilo. Pet let je v človeški življenju že itak dolg čas, to poročilo pa spominja na to, da tripi del naše delavne mladine že pet let strašno, telo in dušo ogrožajočo stisko brezposelnosti. Najboljša pomoč in najučinkovitejša oskrba, ki jo moramo nuditi brezposelnemu, je zaposlitev. Temu smotru mora biti namenjena vsa pažnja vseh faktorjev, da ni mogoče osamljeni sili ene same države odvrniti od svojega naroda vseh učinkov splošne krize, ki gospoduje vsemu svetu. To spoznanje zahteva realno političen sklep, da podvzamemo na eni strani vse, kar je mogoče na področju avstrijskega narodnega gospodarstva, da zaposlimo čim večji del brezposelnih in da na drugi strani nemudoma preskrbimo delo vsem onim, ki kljub našemu skupnemu prizadevanju se niso dobili zaposlitve. V trenutku, ko izhaja petletno poročilo, že ve naša brezposelna mladina, da se zvezna vlada in dunajska mestna uprava trudita in nape-njata svoje sile za to, da izvršita s pomočjo posojil pametna in potrebna dela, ki so v interesu vse javnosti in na ta način izpeljeta ofenzivo do sedaj nepoznanega obsega in zelo obetljive energije proti nadlogi brezposelnosti. Naša mladina ve tudi dalje, da zvezna vlada in dunajska mestna uprava po načrtu zatirata že dolgo in tudi danes zelo kritiziran pojav dvojnega službovanja (zasižkarstva) in da so tu dosegli že pomenljive uspehe, zlasti naj pa spomnim na to, da je dobilo na ta način samo v dunajskem šolskem življenju tekom zadnjega leta okoli 400 mladih ljudi, ki so dosedaj zaman čakali n avstop v službo, svojo zaposlitev; sem spada tudi mnogo mladih ljudi, ki bi na sličen način mogli dobiti zaposlitev pri mestni upravi. To delo se nadaljuje. Vse te mnoge stotine mladeničev nič več ne nadlegujejo dunajskega delovnega trga, ker so bili dotlej po potrebi prikljeni konkurenti vseh onih tisocev, ki iščejo službo, ki so odkazani za privatne službe. Dunajska mestna uprava je nato uporabila prizadevanje zvezne vlade in potom prostovoljne zaposlitve nudila mladini vsaj začasno priliko za delo; pri tem jo je zelo podpirala ta odlična ustanova. Zelo važno se mi je zdelo, da se bo to dobro razmerje med prostovoljno delovno službo (Arbeitsdienst) in novo upravo mesta Dunaja tudi pri novi ureditvi skupne delovne službe ohranilo in hvaležno dostavljam, da sem pri tem našel popolno razumevanje g. zveznega ministra za socialno politiko. Pri teh posameznih akcijah gojim trdno upanje, da bo močna in trajna zahteva gospodarskega življenja z že omenjenim velikim investicijskim programom prinesla tudi množici brezposelne mladine zelo obetno olajšavo njihove bridke usode.

Ze doseženi uspehi in utemeljene nade po uspehih v bližnji bodočnosti nas pa ne smejo odvrtiti, da tudi v naprej z vso močjo pospešujemo veliko in važno pomožno delo akcije »Mladina v stiski«. Prvotno neka vrsta zimске pomožne akcije je od preteklega leta dalje bila izvedena ta akcija tudi poleti in sem takrat odobril zelo važen dodaten kredit 345.000 šilingov, ki je omogočil polnletni obrat v 64 dnevni zavetistihi (Tagesheimstätten). Tudi za leto 1935 je razen subvencij zimске pomoči tudi kredit mesta Dunaja 350.000 šilingov določen za »Mladino v stiski«; k temu se doda še del dohodkov plesa dunajskega mesta.

Razumevanje in čuvstvo sta me napeljala na to. Razumevanje zato, ker je tako skrbstveno delo v obli blagor in ereno sočutje z bridko usodo brezposelne mladine. Rad se zahvaljujem tudi kot župan mesta Dunaja vsem, ki so pospeševati akcijo »Mladina v stiski«. Vesel sem, da more akcija v svojem petletnem poročilu pokazati taka velika in pomembna dela in ji tudi v bodoče želim največjih uspehov, dokler bo potreba mladine zahtevala akcijo »Mladina v stiski«.

Lipsko, 13. avg. AA. V zvezi z bližnjim lip-skim sejmom, so trgovci in gostilničarji odstranili napise »Prepovedan vstop psem in židom«, ki so jih bili razohesili pred tedni.

London, 13. avg. e. Volitve v angleški parlament se bodo vršile najbrž januarja prihodnje leto.

Čakovec, 13. avg. b. V dneh 23. do 25. avg. bo v Čakovcu velik evharistični kongres, ki se ga udeležijo dva nadškofa in 6 škofov.

Smrt po gostilniškem prepiru

Belgrad, 13. avg. AA. Ob 11 dopoldne po cerkvenem opravilu je nastal v selu Budravicu, srez Virovitica, zaradi neplačane pijače prepir med tamošnjim gostilničarjem in skupino kmetov. Poklicani so bili orožniki, da napravijo red. Zendarmerijska patrrola, obstoječa iz dveh orožnikov, se je napotila v vas, toda še predno je prispela tjakaj, jo je napadla skupina zapeljanih kmetov z namenom, da jih razoroži. Da bi preprečila vsak spopad, sta se orožnika umikala kakih 200 m nazaj ter pozivala kmete, naj se razidejo, kar pa ti niso hoteli poslušati. Okolili so orožnika in ju prijemali za puške z namenom, da ju jima vzamejo. Da bi se orožnika tega ubranila, sta oddala vsak po en strel. Takoj je bil mrtev kmet Kršić Mirko iz Dugega sela, ranjena pa sta bila kmeta Hjevac Pavle v desno nogo in Tovarevič Franjo iz Rušune v vrat. Njune poškodbe so lahke. Napadaleci so se nato razšli. Na kraj dogodka sta oddala sreski načelnik in poveljnik orožniške čete, da ugotovita krivice.

Šahovski turnir

Ljubljana, 13. avg. Šahovski turnir se bliža koncu. Danes je bila najprej odigrana prekinjena partija med Longermjem in Savičem R., ki jo je Long-ger izgubil.

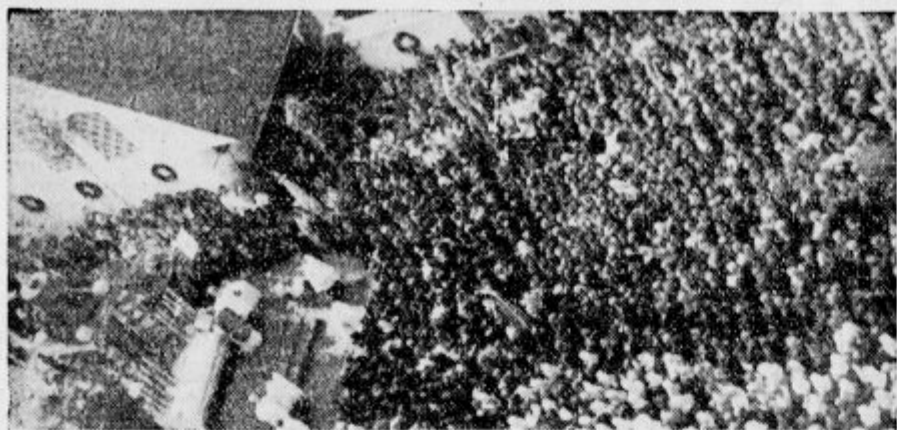
Nato se je odigralo 8. kolo. Prosta sta bila v A. skupini Šiška, v B. skupini pa Sikošek.

Rezultati so bili: A. skupina: Milan Vidmar je dobil proti Saviču R. Prek in Prein-falk sta prekinila v očitni remis-poziciji. Carey je nadvladal Nikolića, Hren in Ga-brovšek sta preložila partijo, ker je bil Hren zadržan. Grenčarski in Jonke sta remizirala.

B. skupina: Matvejevič in Ciril Vidmar sta prekinila. Longier je premagal Berića, Subarić Mareka, Savič R. pa Sorlija. Lienl in Herbatin sta prekinila v remis-poziciji.

Dunajska vremenska napoved: dež in ne-vihte, splošna ohlajitev.

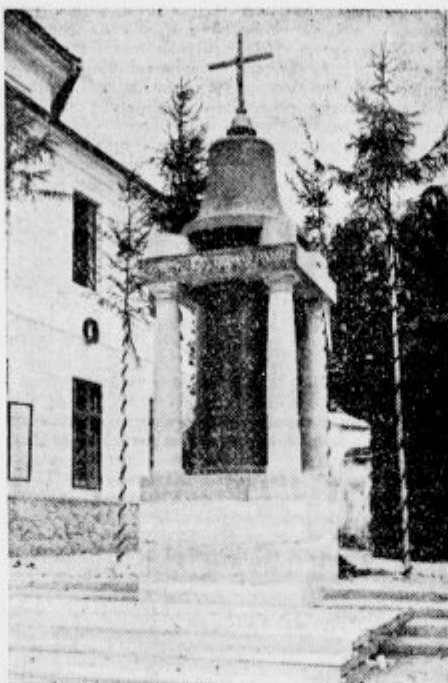
Gorenjski tabor v Komendi



Tisočere množice prisostvujejo sveti maši, ki jo daruje g. škof dr. Gregorij Rožman



Evharistični svetilnik



Spomenik padlim vojakom

Zagreb dobi 8 novih župnij

Kakor je »Slovenec« že poročal, je zagrebški nadškof koadjutor dr. Alojzij Stepinac izdal proglas, v katerem javlja, da bo Zagreb dobil 8 novih župnij oziroma novih cerkva, ter poziva Zagrebčane, naj po možnosti podpro to akcijo.

Zagreb ima sedaj 6 katoliških župnij, a pokažala se je potreba, da jih dobi vsaj še osem, oziroma, da dobi vsaj osem novih cerkva. Akcija za zgradbo teh cerkve vodi nadškof dr. Stepinac osebno. Zagrebška nadškofija razpolaga dozdaj samo z malim delom denarnih sredstev, ki so za ureditve tega načrta potrebna. V bankah ima sicer okoli dva milijona Din, toda to je tudi vse in še ta denar je pod zaporo. Zaradi tega ne bo mogoče takoj začeti z gradnjo teh osmih cerkva, vsaj ne tako, kakor so cerkve projektirane. Zaenkrat bodo gradili samo začasne kapelice, ki bodo postavljene v onih predmestjih, kjer bodo pozneje zgrajene župnijske cerkve. Ko bodo te cerkve zgrajene, se bodo kapelice spremenile v dvorane za cerkvene sestanke župljanov. Na vsak način pa prično z gradnjo teh kapelic že letošnje jesen, tako, da bodo do pomladi dograjene in da bodo pričele nove župnije delovati.

V bližnji prihodnosti pa bo v Zagrebu zgrajena ena cerkev na Kanalu, dve cerkvi pa v Trnju. Kakor je določeno, se bodo v novi zagrebški naselbini na Trešnjevki, ki šteje nad 30.000 prebivalcev, pa nima niti ene cerkve, osnovala tri nove župnije in bodo zgrajene tri cerkve.

Danes, ko je vprašanje gradnje novih cerkva v Zagrebu že aktualno, so določene že vse pravice ter so določeni že naslovi in približno že določeni teritoriji.

Na Maksimirski cesti blizu stare mitnice bo zgrajena cerkev sv. Jeronima. Župnišče te cerkve bo nameščeno v hiši, kjer je sedaj nadškofijsko

gozdarstvo, ter je to župnišče torej že pripravljeno. Ta župnija bo štela 12.000 duš.

Na Kresimirovem trgu bo zgrajena cerkev sv. Pavla. Tam bo obenem zgrajeno tudi župnišče nove župnije. Obseg nove župnije bo imel 10.000 duš.

Na Kanalu bo osnovana župnija sv. Družine ter bo imela 6000 duš.

V Trnju bosta zgrajeni dve cerkvi. V vzhodnem delu Trnja bo zgrajena cerkev Kristusa Kralja za župnijo enakega imena. Župnija bo imela 7000 duš, cerkev pa bo zgrajena na zemljišču »Buljanki«. Druga župnija v Trnju bo posvečena sv. Tereziji od Jezuske, cerkev pa bo stala južno sedanjega motociklističnega dirkališča. Župnija bo imela okoli 8000 vernikov.

Na Trešnjevki bo osnovana župnija sv. Jožefa ter bo štela 10.000 prebivalcev. Druga župnija blizu Cernomerca bo posvečena blaženemu Marku Križevčanu ter bo štela 8000 duš. Iz Rima je že prišlo dovoljenje, da se ta župnija izjemno imenuje po blaženem in ne po svetniku. V Horvatih na Trešnjevki pa se bo osnovala osma župnija, ki bo posvečena sv. Nikolaju ter bo štela okoli 5000 prebivalcev.

Iktratu z osnovanjem novih župnij bo izvršena tudi razmejitev starih župnij.

Zlata maša v Vodicah

V nedeljo, 18. t. m. bo v naši vodiški župni cerkvi imel zlato mašo gospod župnik Janez Kunaver. Nad 40 let je pasel duše v hribovski župniji Golem od Ljubljane. Zdal je v samostanu šolskih sester v Repnjah za »domačega gospoda«. — Ob 10. bo slovesen vhod v cerkev, nato slavnostni govor in slovesna maša z leviti.

kaj grmičevja. Neprijetno nas je presenetilo, ko smo s parnika gledali samo rjave, gole griče. Vse rastlinstvo, kar ga je, so umetno nasadili in ga vzdržujejo z namakanjem.

Prebivalstvo (500.000 ga je v celoti) je temne polti, mešanica prvotnih prebivalcev z Evropeci, govore španski in se živahno krečijo. Preživljajo se z vrtnarstvom. Sade namreč sladkorni trs, banane, krompir, paradižnike, oranže, citrone, smokve, in gove vinski trto. Žito pridelujejo le malen kos. Ponekod sade tobak. Ženske pa pletejo in tko prav lepe vezanine.

Na otokih bi vladalo blagostanje, saj so jih včasih nazivali »insulae fortunatae« (srečni otoki), da so prebivalci — pridnejši in ne bi živeli, po zgledu južnjakov, iz dneva v dan. Tudi snaga po mestih spominja na južne kraje.

Po tem kratkem uvodu preidimo k izletu.

»Adolf Woermann« je maneviral po lukci, ko smo se tičali pod odejo. Dolgočasno je gledali, kako parnik vlačijo semintja, dokler ga kam ne privežejo, da se ne gane več. To manevriranje je podobno vedenju bolnika, ki leze s postelje.

Nato smo drug za drugim prišli na krov. Zanimali smo se vsakdo, kaj je ugledal nebo povsem zastrito z oblaki; skoraj rosilo je. Z druge strani smo se veselili, da nas sonce ne bo žgalo. Na desni so nas prikovali na molo (nasip), mostiča pa niso postavili. Španci zahtevajo, da se izkrcamo s čolni; na ta način prebivalstvo nekaj zasluži; za prevoz na breg in nazaj morajo plačati 4 pesete (peseta je 6.50 Din), dasi je obrežje pred nosom. Pač pa so parnik združili s celino s cevjo, po kateri je pritekala vanj — sveža sladka voda. Samo ta je užitna, slane vode pa še živinče ne mara. Nad 300 ljudi na daljši vožnji porabi znatne količine vode.

Bleščeče belo in sveže dehteče perilo!

Vzemi

SCHICHTOVO

TERPENTINOVO MILO

...in za namakanje ženske hvala



Jama Huda luknja zopet odprta

Šostanj, 12. avgusta.

Pomembno slavnost sta minulo nedeljo praznovali Saleška in Mislinjska dolina. V njunem osrčju so blagoslovili in otvorili doslej vse premalo znan in upoštevan podzemeljski svet, nazvan Huda luknja, ki pod svojimi skalnatimi oboki skriva 10 dosedaj odkritih in dostopnih podzemeljskih jam, med katerimi so najbolj znane Pilanca, Huda luknja, Spelovka in Ponikva. Vhod v jamo je tik pred železniškim predorom blizu Gornjega Dolca. 200 m od vhoda v jamo se nahaja 59 m visoka, 10 m dolga in 8 m široka elipsasta dvorana. Od tod prodirata v podzemlje dva rova, in spajata ostale manjše dvorane in prostore. 300 m globoko je 18 m visok slap, ki spada v 10 m dolgo in široko jezero. V jamah je vse polno zanimivosti in znamenitosti. Videti je kapnike različnih oblik, našli pa so že tudi kosti praživali, kar je povzročilo zanimanje mnogih naših znanstvenikov za Hudo luknjo.

Huda luknja je bila do leta 1894 popolnoma neznana. Takrat pa jo je od šentflorjanskega kmeta Sitnika kupil posestnik Franc Vvovd in jo pravzaprav prvi odkril. V jami je napravil mostovje in prodrl okrog 300 m globoko. Prva prireditelj v Hudi luknji je bila na binkoštni ponedeljek 1895 — torej se je nedeljska slavnost vršila približno ob

40 letnici. Do leta 1900 so se v jami vršile redne letne prireditve, ki so se vedno spreminile v slovenske narodne manifestacije. To pa ni bilo po godu avstroogrskim oblastem. Vvovdu so 1900 leta Hudo luknjo nasilno odvzeli in jo zaprli. Tako so ostale vse jamske naprave brezkoristne. Tekom časa so strohnele. Po svetovni vojni so jamo seveda spet odprli, ostala pa je zaradi pomanjkanja naprav nedostopna. Šele pred pol leta je velenjski »Speleus«, društvo za raziskovanje in urejevanje podzemeljskih jam, z navdušenim jamarjem zdravnikom dr. Vidmarjem na čelu zgradil mostovje in stopnišča. Poleg tega so požrtvovalni raziskovalci uredili pota in prodrli še 200 m globlje. Vsekakor pa upajo jamarji »Speleusa«, da bodo kmalu preiskali vso jamo in odkrili dosedaj še skrite tajnistvenosti Hude luknje.

Nedeljsko slavlje je posetilo nad 2000 ljudi. Prišli iz raznih krajev Slovenije. Ob pol enajstih je domači župnik g. Pohraški jamo blagoslovil, nakar so govorili predsednik »Speleusa« dr. Vidmar, g. Kurnik, načelnik dr. Hrašovec in sin pokojnega Franca Vvovda g. Rado Vvovd, upokojeni davčni nadzornik v Teharjih. Huda luknja in njena okolica je bila vsa v cvetju in zastavah. Gotovo bo nedeljska prireditev »Speluse« v pobudo, da bo z nezmanjšano vneto nadaljeval začeto delo.

Neurje in toča v Temeniški dolini

Neurje s točo minulo soboto je bilo za nekatere kraje Temeniške doline in njene okolice dan hudo nesreče. Po četrti uri popoldne je prihrumela k nam nekako od Krke sem silna nevihta z nalivom in točo. Vihar in toča sta naredila v St. Lovrenski župniji največ škode v Stehanjivasi in Korentki, kjer so uničene v prvi vrsti ajde, in na Medvedjeku, kjer so pokončani vinogradi, ki so vključ s prve dni majnika prav lepo kazali. V Stehanji vasi je bil neki tak vihar, da je prevrnil voz, na katerem je bil velik sod poln vose. Manj pa je pobila toča v St. Lovrencu in Vel. Vidmu. Posebno se pozna na koruzi, ki je močno seefrana, in pesi, pa tudi na ajdi. V primskovski

župniji pa se pozna toča posebno na Spodnjem Vrhu in Mengšu. 15. julija pa je bila pobila nekoliko vinograde v Lačenbergu in Sevnem. V Cateški župniji pa je pobila polje okoli Razbor in vinograde nad Razborami. Catež, posebno spodnji del vasi, kjer so nekatere njive, obsejane z ajdo, popolnoma uničene, da bodo morali vse preorati, Zagorico in Roje s Pazno. Tudi 15. jul. je bila toča nekoliko pobila vinograde v Cateški gori. Res ubogi dolenski kmet letos! Spomladi smo imeli prvih 5 dni maja slano, ki nam je uničila sadje in deloma vinograde, potem strašna in dolgotrajna suša, zdaj pa še toča s silnim viharjem

Na praznik na Brezje!

Vsa poveljna leta smo se 15. avgusta (na Vel. Smaren), na pobudo našega blagopokojnega duhovnega voditelja, bivšega vojnega kurata Bonača zbrali moške in fantje, ki smo se adevleži svetovne vojne, da v tovariškem duhu obnovimo zveze in z našimi tabori manifestiramo za mir. Lepi in veličastni so bili ti sestanki in vedno smo odhajali utrjeni v veri, da se svetovno klanje ne povrne več. Na teh naših taborih nas je vsako leto in to posebno v zadnjih letih naš pokojni vojni kurat bodril! Ni se vstrašil raz leco obzgodati tlačiteljev svobode in nam je dalj pogum, da vztrajamo neustrašni bore miru in svobode. V naj-srditnejšem metežu borbe je omahnil, ne da bi nas popeljal kot zmagovalca letos za Vnebovzetje k Mariji Pomagaj na Brezje in se z nami skupno zahvalil nebeški Materi.

Dolžnost nas vseh je, da pohitimo 15. avgusta na Brezje in se našemu velikemu pokojnemu tovarišu in bojevniki voditelju oddolžno in ob enem počastimo spomin njega in vseh onih, ki so za ta naša padli v boju med in po vojnem času, zlasti pa tudi spomin vseh onih, ki so se žrtvovali za te ideje v zadnjih letih.

Pridite bore miru in svobode ta dan na Brezje, da damo duška našim idejam in ciljem, da si priborjene svobode ne pustimo več jemati. Velik nam bo ta naš dan!

Pokojna voznica na Brezje je dovoljena z odlokom prometnega ministra z dne 12. avgusta št. 15.662 z veljavnostjo od 12. do 19. avgusta. Vozni listek je treba kupiti cel, obenem z legiti-

Pridigal bo stolni dekan, g. dr. Kimovec. — Na redko slovesnost vse prijazno vabimo. V naši prostorni cerkvi bo za vse prostora dovolj.

majico obr. K 13, ki se dobi na vsaki postaji. Vozni listek velja za povratek obenem s potrdilom odbora za postavitev spomenika Franu Bonaču, ki se bo izdalo na Brezjah brezplačno.

15 let za umor

Maribor, 13. avgusta.

Pred velikim senatom okrožnega sodišča se je vršila danes dopoldne razprava proti 37 letnemu posestniku Janezu Jungerju z Rodnega vrha. Obtožnica mu očita, da je po zrelem prevdaru usmrtil dne 28. maja t. l. na Rodnem vrhu Hostnik Lizo. Obtoženec je bil oženjen, pa se je pred leti kljub temu približal Hostnikovi, ki je bila vdova. Iz razmerja se je rodilo dvoje nezakonskih otrok, zaradi katerih je Hostnikova Jungerja tožila. Obsojen je bil na alimentacijo, ki je ni plačeval. Iz tega so prihajale nove tožbe, rubežni in smrtno sovraštvo, ki je prikipelo v obtoženco do strasnega sklepa, da se bo rešil Hostnikove le z zločinom. Usodnega dne je videl, da je Hostnikova v bližini svoje hiše okopavala krompir. Stekel je domov, se oborožil s kuhinjskim nožem ter šel k Hostnikovi na njivo. Na občinski cesti jo je srečal in ji zasadil nož v trebuh. Poškodba je bila smrtna in je Hostnikova kmalu umrla. Potem je Junger šel nazaj domov, pokopal ženo in hčerko iz vinograde, vrgel na mizo 42 Din in dejal: Tu imajo denar za galico, sedaj sem storil, kar sem nameraval, če ostanem živ, bosta pa še slišali o meni. Odsel je z doma ter se javil sam orožnikom. Pred sodiščem se je danes zagovarjal, da je izvršil dejanje v hipni razburjenosti; sodišče pa je kvalificiralo zločin kot umor ter Jungerja obsojilo na 15 let robije, trajno izgubo častnih pravic in plačilo povprečnine 1000 Din. Razpravo je vodil vss. Lenart, prisedovali so vss. dr. Tombak, dr. Senjor, dr. Cemer in Kolšek, zapisnikar Milon Zinauer. Obtožbo je zastopal prvi drž. pravnik dr. Zorjan, obtoženca pa je branil dr. Tomšič.

Okrog Airike

Za Kanarskim otočjem

Piše dr. Ivan Knific

18. julija.

Kako smo se zabavali na Kanarskih otokih? Marsikdo pričakuje, da bom pričel takole: »Sonce je pripekalo z jasnega neba, mesto se je amfiteatralno širilo po bregu navzgor, z gričev nas je pozdravljalo bujno rastlinstvo, ko smo po mostiču stopali na obrežje.« Res pa ni ne prvo, ne drugo, ne tretje, ne četrtjo. Predvsem mi dovolite par besed iz zemljepisja.

Kanarski otoki (Islas Canarias) leže ob zahodni Afriki, ne daleč od celine. Mj jih prištevamo k črnemu delu sveta, kamor spadajo po svojem ustroju in rastlinstvu; Španci pa, njih lastniki, jih ne smatrajo za »naselbine«, marveč kot posebno pokrajino države matice. Vsega skupaj je 13 otokov: 7 večjih, obljubljenih in 6 malih neobljubljenih. Največji se zove Tenerife z glavnim mestom Santa Cruz, kjer je sedež vlade, najmenitnejši pa Gran Canaria z velikim mestom Las Palmas (80.000 prebivalcev); tod je tudi najboljše in najrazsežnejše pristanišče. Znan je tudi najzahodnejši otok Ferro (= železo), skozi katerega je šel nekdanji glavni meridian, dokler ga niso Angleži prenesli v Greenwich (grinič). Otoki so hriboviti. Najvišja gora je Pico de Teyde (3730 m) na Tenerifu; vrh je leto in dan pokrit s snegom, kar je za te kraje posebnost. Podnebje otočja je jako prijetno, ker se poletna in zimska temperatura le malo razlikujeta; morje ublaži vročino in mraz. Zato je na otokih vedno dosti izletnikov. Obraslo pa otočje ni. V starih časih so se morda tod širili gozdovi, ki so jih pa že davno posekali; le v višjih legah je ne-

Kje pa je Las Palmas, v čigar lukci se nahajamo? Tam na zahodu ugledaš večjo skupino belih poslopij, med njimi na višjemem prostoru temno stolnico z visokima zvonikoma. Morje pred mestom je preplitvo; zato so zgradili pristanišče 6 km proč, ob mestecu Puerto de la Luz (= pristan luč), kjer je voda globoka in prostora za pristajanje v izobilju. Ko pogledam krog sebe, vidim, kako od mesteca sem drvi vse polno čolnov; kmalu se jih je zbralo ob boku 30, pa so prihajali še novi: sami prodajalci. Komaj so spustili stopnice do morja, že so domačini prihrumeli na krov in poplavili vso palubo; Moskim so ponujali tobak, ženskam pa nakit in vezanine. Temne postave so pogrnile povsod prlove ter razstavile in ponujale svoje proizvode. V spodnje prostore jih niso pustili; vendar pa smo dobro zaklenili kabine, predno smo odšli na kopno; saj parnik ne jamči za blago, ki se nahaja v kabinah.

Na celini nas zaseže množica avtomobilov in kočij, v katere so vpregli mežge in mule; vozi pa tudi električni tramvaj in javni avtobus, ki sta poceni. Menjalnica je takoj na obrežju; na otoku se namreč plačuje le v španekem denarju. Do Las Palmas sem korakal peš, pa mi je bilo žal. Tlak je kamenit, cesta asfaltirana. Na levi gledaš na morje; valovi se zaletavajo ob rjavi pesek in razmetano kamenje. Na desni pa se vrste pritiščne hišice, slabo ometane, deloma pobarvane rdeče, zeleno ali rumeno. Lepe niso te zgradbe; strehe nimajo, saj jih še mestne »palace« nimajo, pač pa ozka, tri metre visoka vrata, brez vsakih okrasov. Prehitavam oslič, ki so jim natovorili na vsako stran visoke košare; včasih pa še lastnik ošabno sedi na sivcu. Tudi nekaj kamel koraka proti mestu. Od strani pastirji zganjajo čede črnih koz, katerim se na širokem vimenju pozna, da jih bodo pomolziš šele v mestu.

»Las Palmas« pomeni »palme«, katerih je vse polno po javnih nasadih in zasebnih vrtovih. Poleg njih rastejo bori, pinije, platane, lovor, skratka južno rastlinstvo. Košatega drevja in sence skoraj ni. Mesto samo je prikupno; ima lepe, večinoma enonadstropne hiše in nešteto trgovin. Zanimivo je trzišče sadja in zelenjave. Tu vidiš domačine v preprostit oblekih.

Mnogo žensk ima temno obleko in črno ruto; druge nosijo pisano obleko z belim ogrinjalom; »narodnih noš« pa ni videti.

Izmed zgradb je zanimiva le stolnica sv. Ane. Od zunaj je temnorjava, pročelje široko, z dvema stolpoma. Od znotraj vlada tema, da ne moreš brati. Po špankem načinu se kor za kanonike z glavnimi orglami od velikih vrat razteza do srede cerkve, da ostane le malo prostora med korom in glavnim oltarjem. Pač pa so stranske kapele velike in lepo okrašene.

Na dvorišču pred škofovo palačo sem ugledal kanonika, seveda v polni duhovski opravi in s svetlim nizkim klobučkom. Nagovorim ga: »Similis simili gaudet.« (Enak se veseli enakega.) Ko mu razjasnim položaj, pripomni: »Quis credet?« (Kdo bi verjel?) in postane zelo prijazen. Razgovarjala sva se latinski in mu je zelo ugajalo, ko sem pripomnil, da laški in francoski duhovniki ne zmagajo latinščine, vsak zaide takoj v materinščino. Španci pa jo govorijo prav dobro in je zame užitek, v latinščini z njimi razpravljati. Paziti pa moriš: črke ne izgovarjajo, h in v zamenjujejo. Bilbao se piše, bere vilvao, Vigo pa bigo, živere beró bibere in obratno. Odtod znana prislovice: O felices Hispani, quibus vivere est bibere! Kanonik mi je pokazal zanimivosti, ki bi jih sam ne bil opazil.

(Dalje prihodnjé.)

Liubljanske vesti:

Reševalna postaja napreduje

Liubljana, 3. avg.

Lani in letos so se pojavili v javnosti mnogi glasovi o pomanjkljivosti opreme ljubljanskih poklicnih gasilcev. Zlasti naš list je priobčil več upravičenih kritik. Mestna občina se je sedaj končno zganila in prišla mestni gasilski urad, pod čigar področje spada poklicno gasilstvo in pa reševalna postaja, bolj opremljena z nujno potrebnimi modernimi orodjem in s sodobnimi pripravami. V našem mestu je namreč že zelo mnogo takih podjetij, ustanov in stavb, ki jih ne bi bilo mogoče v primeru požara pogasiti z zastarelimi orodjem in s starinskimi napravami. Dosedaj bi bila reševalna postaja resnično v zadregi, kako naj bi pogasila požar v kakšnem skladišču mineralnega olja, v kakšni elektrarni, ali sploh v poslopiju, kjer je nevarnost, da bi vodni curki iz navadne motorne brizgalne le še povečali nevarnost za goreči predmet sam, za ljudi v njem in za gasilce.

Prav v zadnjih dneh pa je ljubljanska gasilska postaja dobila celo vrsto novih naprav, ki izdatno omogočajo možnost posredovanja s strani poklicnih gasilcev. Tako je dobila na primer zanimiv Polar-Total aparat, ki je polnjen z ogljikovo kislino. Aparat je popolnoma varen za gasilce. Z majhnim preokretom na aparatu vre iz njega v močnem curku ogljikova kislina s toploto 79 stopinj pod ničlo. S tem mrazom in z ogljikovo kislino je možno pogasiti vsak požar, posebno pa tak, ki ga ni možno pogasiti z vodo, zlasti kadar gori bencin, ali kakšno drugo mineralno olje. Aparat je veljal mestno občino okoli 4000 Din, dodatne dele pa so napravili poklicni gasilci sami. Drugo leto bo vsak gasilski voz v Ljubljani opremljen z dvema takima aparatoma. Isto predpisuje tudi gasilska naredba v Nemčiji. Dalje so mestni poklicni gasilci dobili ročno brizgalno za gašenje ognja v sobah. Ti aparati gasijo požar s peno. Na 15 l vode pride doza saponina. Ročna brizgalna nese to peno tudi v tretje nadstropje in more

ogenj zadušiti brez nadaljne škode, ki jo je pozvarila voda. Aparat sam na sebi je veljal 3500 dinarjev.

Dalje si je gasilska postaja nabavila za ceno 3000 Din električno krožno žago, ki je posebno pripravna za žaganje tal, zlasti parketov in na katero se da priključiti vsaka napetost. Zaradi te žage bo nepotrebno vsako večje izsekavanje lesenih stropov in tal. Nujno potreben je bil tudi rezalni aparat za rezanje železa. Novi aparat more gladko rezati železo v debelosti do 30 cm ter je veljal okoli 3500 Din. Reševalna postaja si je v zadnjem času nadalje nabavila dihalne aparate, aparate za gašenje s peskom, gasilske svetilke za noč in meglo, aparat za oživiljenje navidežno mrtvih, ameriške vrvi, reševalne pasove za reševanje iz vode, bambusove palice, nove nastavke na dosedanje aparate, 40 m dolgo vrveno lestev za reševanje v višjih nadstropjih, okoli 1000 m cevi, razne spojke, 20 mask proti plinom z univerzalnim cedilnikom za vse pline itd. Moštvo se je že spomladaj vezbal z novimi aparati, na jesen pa bo pripravljen zopet nov učni tečaj, tako, da se bo kakovost ljubljanske poklicne gasilske postaje vsestransko dvignila.

Drugi teden dobi Ljubljana novo reševalni avto. Nova bo pravzaprav samo karoserija, ki bo zelo praktična, uporabljen pa bo zanj neki še vedno dobro ohranjen motor in drugi sestavni deli, tako, da bo mestno občino novi reševalni avto veljal le okoli 45.000 Din. Ta reševalni avto bo mogel reševati tudi v razdalji nad 2000 km ter bo imel s seboj prav vse reševalne priprave. Zankrat bo reševalna postaja s tem oskrbljena, pač pa se za drugo leto pripravljajo na nabavo še enega reševalnega avtomobila, tako da jih bo imela štiri, ter na nabavo novega gasilskega avtomobila, ki bo opremljen z vsemi modernimi gasilskimi aparati ter bo imel prostora za 8 mož in ki bo torej tvoril nekako napadalni oddelek ljubljanskih poklicnih gasilcev.

○ **Ne delajte razdora v vrstah dohodarstvenih uslužbencev!** Zadnji čas je nastopilo nekaj nezadovoljstev iz vrst dohodarstvenih uslužbencev, ki so proti sedanjemu društvenemu odboru, — Ni jim prav, ker je odbor po nekaterih vlogah, načrtih, deputacijah in intervencijah pri merodajnih čimteljih izposlovali skrajšani delovni čas; da so se na predlog odbora zvišali mesečni prejemki onim na novo sprejetim uslužbencem, ki so prejimali komaj 500 Din mesečno, na 900 Din. Nezačuden je, da je odbor na zahtevo članstva zahteval proste roke od strani zveze magistratnih organizacij, ker ta ni upoštevala razporeditvenega predloga, poslanega zvezi z dne 1. junija 1935, štev. 27/35, kakor tudi v tabeli, da se dohodarstveni pazniki uvrstijo v skupino zvišanih, kamor po svoji stroki tudi spadajo. Ni jim všeč, da je odbor ukrenil potrebno glede preveč tako pri predsedniku mestne občine g. dr. Ravnikarju, kakor tudi pri g. banu dr. Dinku Pucu. Na obeh mestih je deputacija iz odbora dobila zagotovilo, da bodo dohodarstveni uslužbeni najmanj tako prevedeni kakor v Zagrebu in Belgradu. Ne vemo, v čigavo korist je, da disidenté in nekaj izključenih članov, ki so se pregrešili proti obstoječim društvenim pravilom, podpira tudi zveza magistratnih organizacij, ki jih zastopa na sestankih v mestni posve-tovalnici. Mnogo koristnejše bi bilo, če bi zveza gledala na to, da se odpravijo nad ure ter da bi se dosedanje izplačale, katere so v zastoju nad leto dni, kakor pa da podpira disidenté v njihovem destruktivnem delu. — Odbor poziva vse člane, da ne nasledajo razdora. — Odbor Strokov. in podp. društva doh. uslužbencev v Ljubljani.

○ **Obrtniško društvo v Ljubljani obvešča svoje članstvo,** da priredi v petek 16. t. m. celodnevno ekskurzijo v Celje z ogledom obrtne razstave ter tovarne Westen. — Prihodnjo nedeljo 18. t. m. pa je članski izlet na proslavo 15 letnice tovarniškega društva v Kamniku. Prijave in informacije za oba izleta pri predsedniku g. Josipu Rebeku, Cankarjevo nabrežje 9.

○ **August Krklec izročen sodišču.** S policijskim avtomobilom so prepeljali mladega pustolovca Augusta Krkleca v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča. Krklec je tudi v zaporih že prvi trenutek nastopal prav vljudno in elegantno. V sprejemnem uradu, dolgi sobi, se je vsem lopo poklonil in mirno, nekam veselo odgovarjal na vsa vprašanja o osebnih podatkih, je brez staršev, ki jih je zgubil v rani mladosti. Rojen je bil v Lankowitzu, Avstrija. Pristojen je v Hum ob Sotli. Prav 24. avgusta bo splošni 21. leto. V uradu

Kulturni obzornik

Glonar: Slovarček nemško-slovenskega jezika

Založila »Umetniška propaganda«.

Glonarjev slovar obsega dva dela: I. Nemško-slovenski (str. 320) ter II. Slovensko-nemški (str. 342), ki se dobira povezana v eno knjigo, ter je priročne oblike. Čeprav imamo že nebroj podobnih slovarjev in slovarčkov, je bila vendarle potreba po novem očitna, ker so drugi že večinoma razprodani. Obetajo pa se nam še v kratkem nove predelave že starih, preizkušenih slovarjev (Mohorjeva družba). Kot vsako delo ima tudi Glonarjev slovar svoje dobre in slabe strani. V celoti je boljši kot dosedanjí podobni priročniki: besedni zaklad je namreč bogat ter obsega izraze, ki jih nima niti veliki »Wollf«. Slab se nam pa zdi, da Glonar tujeke prevaja s tujkami na način »die Furie = furija, exstieren = eksistirati« itd., kar zahteva od tistega, ki ga uporablja, še drug slovarček, »slovarček tujke«. In ker v resnici tak slovarček tudi »eksistira« od istega pisatelja, je tak način razumljiv, čeprav ni opravičen. In tega je precej. Rad rabi Glonar tudi nenavadne slovenske izraze in ni dosleden v slovenskem pravopisu pokonci (= pokoncu). Pomankljivo se nam zdi, da se Glonar ne ozira na krepke glagolske oblike, ki bi naj jih uvrstil med druge, ker pač predpostavljajo, da vsaki iskalci ve, od katerega glagola je izpeljana, kar je zmotno, in zato dlakom in vsem, ki se šele učijo jezika, ne pomaga dosti. V tem pogledu bi moral prireditelj služiti za zgled odlični Kangrgov srbski slovar. Glonarjev slovar tako ni šolsko vzgojen, temveč je le dobro uporabljiv za tiste, ki že nemščino obvladajo, kajti njegova po-

sebna odlika je zelo bogat besedni zaklad. — Kljub takim slovarčkom, ki so sicer dobri in potrebni, je nam potreben še vedno velik, popoln, po novi metodi prirejen in gramatično in frazeološko bogat nemško-slovenski slovar. Starejši slovarji, ki so bili zamišljeni v tem smislu, so danes že zastareli.

Strachey: Kraljica Viktorija

Biografija. — Poslovenil O. Župantič.

Založba Modra ptica. — Str. 271.

Strachey, sin angleškega indijskega guvernerja, spada med najboljše angleške pisatelje ter je ustanovitelj takozvanega modernega biografskega romana, ki ga je pozneje na francoskem razvil za njim Maurois, na Nemškem pa zlasti Ludwig. Prav ob Stracheyu se je že — kot pozneje ob Ludwigu, Merežkovskem ali Ossendovskem — razvil vprašanje: ali naj bo zgodovinar znanstvenik, ali naj podaja samo dokumente ali naj nanovo intuitivno poustvarja dobe in žive ljudi? Tako zgodovinar stoji pred istim problemom kot literarni kritiki: ali naj podaja žive portrete ljudi, psihološko utemeljene in biografsko podprte, ali naj skuša le analizirati smisel dela, ne človeka? Pri obeh dilemah je neizogibna posledica: ali postane studija suhoparna, ne živa, ali pa postane podoba subjektivna tvorba pisatelja-umetnika kot vsak umetnostni lik sploh. — Ni tajiti, da more današnjemu človeku neprimerno laže in lažje predočiti kak zgodovinski lik prožno, umetniško pripovedovanje o njem, nekakšno umetniško reportažo o življenju in delu posameznika v okviru dobe kot pa morda zbirka suhih dokumentov. Strachey je začel pisati zgodovino na strnjeni način povesti in prav s »Kraljico Viktorijo« je dosegel največjo svetovno slavo. Ni pa v tem biografskem romanu velikih ggest kot jih ljubi Ludwig pri svojih imalnih; Strachey ljubi intimnost, domačnost,

Ob zaključku Mariborskega tedna

Veliki uspehi: 80.000 obiskovalcev - Razstavljalci so zadovoljni

Maribor, 13. avgusta.

Letošnji IV. Mariborski teden smo zaključili s tako razveseljivo bilanco, da niti optimisti niso pričakovali take. Šele letos je prvič prišlo do izraza ono veliko propagandno delo, ki se vrši sedaj že štiri leta neprestano za Mariborski teden. Potrebno je pač gotovo razdobje, da taka propaganda rodi tudi sadove in letos so se ti sadovi prvič pokazali. Sicer je letošnji Mariborski teden tudi s tehnične strani še trpel na gotovih hibah, ki bi bile potrebne kritike, vendar uvidevamo, da morajo biti tudi v tej smeri dolgoletne izkušnje, predno je mogoče zadeti najboljše in najprimernejše.

Obisk je bil nad vse razveseljiv. 80.000 obiskovalcev — to je za institucijo v obsegu Mariborskega tedna še nekaj. Od tega je bilo najmanj 10.000 tujcev, ki so prišli v Maribor z železnico, avtomobili in avtobusi ter je velika večina od njih v Mariboru tudi prenočevala. Železniških le gitimacij za polovično voznino je uprava Mariborskega tedna žigosala nad 6000. V tujkoprometu

□ **Pension Lobnica** otvoren. Blagoslovitev in otvoritev novega pensiona Lobnica na Smolniku na Pohorju se je vršila preteklo nedeljo ob udeležbi več sto navdušenih planincev, od katerih so mnogi šele prvič videli to skoroda najidealnejše ležečo planinsko postojanko zelenega Pohorja. — Mogočen planinski dom nad Lobnico je bil ves okrašen z narodnimi zastavami ter je presenetil vse navzoče zaradi svoje krasne lege in moderne ureditve, ki se sedaj izvršuje. Po blagoslovitvi in službi božji je pozdravil zastopnike oblasti, planinskih in tujsko-prometnih društev g. dr. Anton Jehart, ki je podal zgodovino novega mladega doma in ga izročil njegovemu namenu. Nato so pozdravili ruški župan g. Lesjak, za Tujkoprometno zvezo ing. Slajmer, za SPD Gajšek, zaključil pa je vsto pozdravov pohorški poet Zorut s svojimi veselim verzji. Po oficijelnih pozdravih se je razvila prava prijateljska zabava, pri kateri so sodelovali moški zbor Maribora, godba Danice iz Maribora in harmonikarji iz ruske tovarne.

□ **Smrtna kosa.** V bolnišnici je umrl v starosti 71 let posestnik Franc Bardosi. Naj počiva v miru.

□ **Cestna popravila na licitaciji.** Dne 22. avgusta se bodo oddala na tehnično razdelku srakega načelstva Maribor levi breg razna cestna dela.

□ **Naplavljeno truplo.** Truplo 22 letnega trgovskega pomočnika Riharda Mesnerja, ki je pred nekaj dnevi našel tragično smrt v valovih Drave, je reka naplavila v Spodnjem Dupleku.

Celje

□ **Državna tkalnica** v Sarajevu je razstavila na obrtni razstavi svoje ročne izdelke perzijanec in preprog. Uprava sprejema naročila za takoj in na jesen. Odplačila v 24 mesecev.

□ **Razstava Kluba koroških Slovencev.** Na obrtni razstavi vzbuja pozornost razstava Kluba koroških Slovencev v Celju, ki je namenjena v oddelek Mohorjeve družbe. Klub je razstavil večje število prav zanimivih reči, ki spominjajo na Slovence na Koroškem. Razstavljenih je mnogo koroških narodnih noš v slikah, dalje mnogo najstarejših koroških pisanih in tiskanih literarnih spomenikov, važni dokumenti iz koroške politične zgodovine, med temi originalna glasovnica iz dobe belicista, celotni »Mir«, šolske knjige, ki se rabijo danes na Koroškem, pokrajinski posnetki in še mnoge druge zanimivosti. Prav hvalečni smo Klubu za to lepo razstavo.

□ **Fantovski tabor na Teharjih** se vrši v nedeljo ob vsakem vremenu. Služba božja pri Sv. Ani bo samo za moške. Za ostale bo istočasno v župni cerkvi sv. maša. Na mnoga vprašanja odgovarjamo, da se lahko fantovskega praznika udeležijo tudi moške.

□ **Da se nudi obrtniškim vajencem,** kakor tudi vajencem ostalih strok prilika, da si ogledajo celjsko razstavo, je odbor obrtne razstave sklenil pozvati vse gg. mojstre, da opozorijo vajence, da si naj ogledajo razstavo v četrtek, dne 15. t. m. ob 13. uri. Zbirališče ob ograji v Gregorčičevi ulici, kjer bo poseben vhod. Vstopnina bo znizana.

□ **Vpisovanje vajencev v strokovno nadaljevalno šolo.** Zaradi obrtne razstave, ki se nahaja v prostorih celjske mestne narodne šole, se vrši letos izjemoma vpisovanje vajencev v strokovno (obrotno) nadaljevalno šolo od 21. avgusta do 31. avgusta t. l. v upraviteljevi pisarni (I. nadstropje) dnevno od pol 19. do 20. ure. V smislu uredbe ministrstva za trgovino in industrijo z dne 14. novembra 1934 l. br. 39.880 II. 37, je službodajalec dolžan svojega učenca sam privedi v šolo, iz-

mešnem pogledu je bil letošnji Mariborski teden sijajna reklama, ker je upoznal tisoče ljudi s krašotami in prijetnostmi Maribora in njegove okolice. Dobiček od tega je imela predvsem tujsko prometna industrija.

Prvič se je letos tudi dogodilo, da smo dobili od raznih veletrgovcev izjave, da so jih obiskali posetniki Mariborskega tedna ter je prišlo do večjih dobavnih zaključkov. Tudi razstavljalci so zadovoljni z uspehom. Zlasti tekstilne tovarne. Zna-na tovarna svile nam je izjavila, da je dobila zaradi svoje razstave na Mariborskem tednu večje število novih odjemalcev. Tudi trgovina na drobno se je letos prvič razmeroma ugodno odrezala zaradi povečanja tujkega prometa. Zadovoljni so zlasti oni trgovci, ki so letos prvič tvegali, da so odprli na Mariborskem tednu svoje kioske. Sicer se čujejo tudi še letos iz vrst pridobitnih krogov deloma upravičeni prigovori proti Mariborskemu tednu, vendar upamo, da bodo tekom časa tudi ti zamrli in da bo v bodoče sodeloval ves Maribor za prosep prihodnjega Mariborskega tedna.

□ **Odhajajočim članom mariborskega oddelka** finančne kontrole Ivanu Lončarju, Josipu Lešniku, Karlu Stoparju, Senekoviču Ernestu in Jelenu so priredili njihovi tovariši prigriscen poslovilni večer pri Verzelju. Odhajajo v razne kraje Vardarske banovine. Večera se je udeležil tudi bivši starešina g. Kajzer.

□ **Izleti v Avstrijo.** Na podlagi turistične konvencije, ki se je zaključila te dni med Avstrijo in našo državo, organizira »Putnik« dve veliki potovanji, prvo z avtobusi po novi cesti preko Grossglocknerja, drugo pa s posebnim vlakom na dunajski vselemem. Podrobne informacije pri mariborski podružnici »Putnika«.

□ **Srebrnjaki so deževali.** V blagajne Mariborskega tedna so letos nanosili obiskovalci toliko srebrnikov, da so jih morali na tovarnem avtomobilu zapeljati v Narodno banko v zameno za papir. Srebrnina je tehtala 208 kg.

□ **Ni podkascier, ampak njegov brat.** Včeraj smo poročali, da se muči knez Starhemberg v Vitanju kot gost grofa Thurna. Je to Ferdinand Starhemberg, brat avstrijskega podkanclerja, ki se je pripeljal s Thurnom pri Prevaljah čez mejo.

□ **Žena je odšla klobučarskemu pomočniku** Franju Čančala neznano kam. Žena je živčno bolna ter je že nekaj dni prej govorila, da se bo usmrtila. Vzela je s seboj pištolo z naboji.

□ **Kavarna Rotovž, Rotovski trg, Maribor,** ki je sedaj moderno preurejen, nudi domačinom in tujcem prijetno bivanje. Uvodno pod Mariboru.

polniti prijavitni list za vpis in predložiti potrebne listine: 1. krstni list, 2. izpričevalo o poslednjem šolanju, 3. pogodbo o dnevu vstopa v delo in 4. zdravniško potrdilo o telesni sposobnosti. Šolsko leto 1935-36 se prične 1. septembra t. l.

□ **Odkritje spominke plošče Jerneju Vengustu** v Škofji vasi. V nedeljo, dne 18. t. m., bo občina Škofja vas pri Celju s sodelovanjem gasilske čete in celjske gasilske župe odkrila na gasilnem domu spominsko ploščo višjemu poštnemu kontrolorju in odličnemu gasilskemu organizatorju Jerneju Vengustu, ki je bil doma v Škofji vasi in se je lanskega leta pri avtomobilski katastrofi v Levcu smrtno ponesrečil. Ob 9 bo sprejem gostov, ob 10 bo sv. maša na prostem, nato pa odkritje plošče.

□ **Strelska družina** bo priredila na praznik, 15. t. m. na strelišču v Pečovniku nagradno srečanje za vse strelske družine v celjskem srežu. Pripravljenih je 10 nagrad.

Kamnik

Razstava narodnih noš, starin in zgodovinskih zanimivosti. To lepo razstavo nam je po dolgem presledku spet organiziral naš neumorni upokojeni občinski tajnik g. Joško Stele. Odprta bo še do ponedeljka. Dodaaj jo je obiskalo že izredno mnogo gostov. Na razstavi je skoro celotna štališka garderoba, dalje razne zanimivosti, ki so jih dali na razpolago naši meščani, in mnogo predmetov iz zbirke g. vet. insp. Sadnikarja.

Radovljica

Nad vse pričakovanje lepo je uspela obrtna razstava v Radovljici. Da je usrežala vsem zahtevam in da je bilo zadovoljivo z njo tudi občinstvo je dokaz to, da je obisk posetnikov raste do zadnjega. Lahko se trdi, da je na njo naše obrtništvo upravičeno ponosno. Zaključek te prve povojne razstave v našem gorenjskem kotu bo v četrtek 18. t. m. ob 18. Tedaj bodo izžrebani tudi štirje dobitki na prodane vstopnice.

Katalog slovenskih knjig

Ze dolgo časa se kaže občutna potreba po strokovno urejenem in praktično uporabnem katalogu slovenskih knjig. Zlasti v zadnjem času, ko se pri nas množe različne založbe in samozaložbe, je orientacija na slovenskem knjižnem trgu skoraj nemogoča.

Zato je sklenila Organizacija knjigarnarjev za dravsko banovino, da začne izdajati redne sezname slovenskih knjig. Kot prvo naj izide celotni katalog, ki mu bo sledili vsako leto dodatki. Vmes naj bi pa v rednih presledkih v dnevnem časopisu izhajali sezname vsakokratnih novosti. Uredništvo tega dela je organizacija poverila tujniku Jugoslovanske knjigarne, prof. N. Kuretu.

Da ne govorimo o več ali manj popolnih seznamih posameznih založb in knjigarn, so redki primeri katalogov slovenske knjige ne le zastareli, ampak tudi v toliko praktično slabo uporabni, ker se ne ozirajo na dejansko stanje sedanjega slovenskega knjižnega trga, ampak predstavljajo skoraj redno »historične« sezname. Pri delu, kot si ga je zamislila organizacija knjigarnarjev, pa naj bi šlo zgolj za knjige, ki so v knjižničarstvu dosegljive in na zalogi.

Naporočajo se zato vse knjigarno-založnice, vse založbe in vsi samozaložniki, naj nemudoma javijo Organizaciji knjigarnarjev za dravsko banovino ali pa uredniku kataloga vse svoje publikacije in sicer s temile natančnimi podatki: 1. avtor; 2. točen naslov knjige, 3. pri prevodih prevajalec, 4. obseg knjige, 5. ime in sedež založništva, leto izida, 6. cena knjige, voz. in broš., — Ker bo poseben oddelek kataloga posvečen tudi revijam in časnikom, je v interesu le-teh, da tudi javijo svoje izhajanje z naslednjimi podatki: 1. naslov revije, 2. urednik, 3. leto ustanovitve (letnik), 4. kraj in način izhajanja, 5. naslov uprave, 6. naročnina.

Kakor hitro bo gradivo zbrano, bo katalog lahko izšel. Zato je v interesu vseh založnikov, da se s svojimi seznami čimprej odzovejo.

Damski plavalni dvoboj Italija - Jugoslavija

v sredo in četrtek zvečer v kopališču Ilirije.

Voz strmoglavil z mostu

Ljubljana, 13. avgusta.

Danes dopoldne okoli 9 se je na Dolgem mostu, ki drži čez Mali graben na Viču, zgodila huda nesreča, ki jo je zakrivil neznan voznik. V tem času se je iz Kušarjeve trgovine vračal na svojem izpravljenem proti domu posestnik Janez Zeleznik iz Stranske vasi 13. Z njim se je peljala tudi njegova hčerka. Ko je Zeleznik krenil s svojim izpravljenim na mostu, je vozil pravilno po desni strani. Z druge strani mostu mu je privozil nasproti neki drugi dozdaj še nepoznani voznik, ki pa se ni držal pravil cestnega policijskega reda. Namesto po desni strani, je vozil po sredi mostu.

Da bi preprečil trčanje obeh voz, je Zeleznik zavil s svojim vozom še bolj na desno. Pri tem pa se je voz z osjo zadel ob ograjo mostu. Konj se je splašal, ograja zlomila — in voz je zdrknil z mostu navzdol. Ni pa padel takoj v globlino, ker je konj še nekaj minut vzdrlž njegovo težo in ostal na mostu. Voz je tako dobesedno visel nad Malim grabnom, dočim sta oba — Zeleznik in njegova hčerka — padla z njega v globlino. Morda bi se odondod rešila samo z majhnimi praskami, da niso konju, ki je z naporom vseh sil držal voz nad grabnom, slednjič poše moči in je še on z vozom vred strmoglavil v globlino. Nesreča je hotela, da je konj padel naravnost na Ze-

leznikovo hčerko, ki je dobila več hudih notranjih in zunanjih poškodb in so jo morali takoj prepeljati v splošno bolnišnico. Njenemu očetu Zelezniku pa se na veliko presenečenje očividno ni zgodilo nič hudega. A to je samo majhna sreča v nesreči, ki letos zasleduje uboga Zeleznika. Ze pomladi mu je poginil en konj, tri krave in 4 prašiči, zdaj pa je izgubil še drugega konja. Zeleznik ima okoli 6000 Din škode.

Da je nesreča nastala po makomarnosti neznanega voznika, ki ni vozil pravilno po desni strani, smo že povedali, poudariti pa je treba, da do nesreče prav gotovo ne bi prišlo, če bi bil Dolgi most v takšnem stanju, v kakršnem morajo pač biti mostovi, čez katerega dan za dnem vozijo in hodijo ljudje. Ograja, ob katero se je Zeleznikov izpravljenec zadel z osjo, je bila že vsa trta in niti manjšega sunka ne bi mogla vzdržati. Znano je, da se je prav na tem mostu že lani zgodila podobna nesreča. Trgovci se je spetoma naslonili na ograjo mostu, da bi se malo odpočili, tedaj pa se je ograja zlomila in strmoglavil je v globlino. Vložil je interpelacijo na cestni odbor za temeljito popravilo mostu oziroma za zgraditev novega, pa so mu odgovorili, da ni kredita. Radovedni smo, koliko nesreč se bo moralo na tem mostu še zgoditi, da se bo slednjič vendarle našel kredit?

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravno **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Koledar

Sreda, 14. avgusta: Evzebij, spoznavalec; Atanazija, vdova. — Šeip ob 13.44. Herschel napoveduje veliko dežja.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v ponedeljek umrla gospodična Tatjana Ogrin, gojenka drž. konservatorija. Pogreb danes ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj ji sveti večna luč! Zalujoci naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrla 81-letna gospa Klementina Vončina, vdova sodnega oficijala. Rajna je bila rojena v Idriji in je bila sestra pokojnega akad. slikarja Ljudevita Grileca, ki je naslikal tudi lepo stevilo Križevih potov in bander za naše cerkve. — Pokojnica je bila vnetja in zavedna Slovenka — v tistih časih, ko je bilo težko biti Slovenec v javnosti. — Zadnji petek je, kakor za slovo, obiskala še nekatere svoje znanke, pa ni nič tožila o boleznih, potem pa je iznenada tiho umrla. Molimo zanjo!

Osebnosti

— Poročila sta se 12. t. m. na Otoku ob Vrbskem jezeru g. dr. Engelbert Besednjak in Zala Besednjak roj. Vuk. Odločnemu narodnemu delavcu in njegovi gospe najprisklenejši naše čestitke in čestitke vseh mnogobrojnih njegovih prijateljev.

Ostale vesti

— Visoka počastitev kongresa Jadranske Straže. Oblastni odbor Jadranske Straže v Ljubljani je te dni prejel pismo, s katerim sporoča pisarna dvora, da je po nalogu Nj. Vis. kneza namestnika blagovolilo najvišje mesto podeliti za svečanosti o priliki IV. kongresa Jadranske Straže zastavo, kateri bo kumoval posebej določeni zastopnik. — IV. kongres Jadranske Straže se bo vršil v Ljubljani od 5. do 9. septembra.

— Slovesnosti na Brezjah se vršijo po programu, kakor je bil objavljen v nedeljskem »Slovenecu«, le tabor se ne vrši. Polovična vožnja dovoljena pod običajnimi pogoji.

— Na Smrekovcu (1570 m) bo v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri, pri koči sv. maša. Sodelovala bo priznana godba iz Ljubna v Savinjski dolini. Krašni dohodil do koč so: iz Šostanja, Ljubna v Savinjski dolini, Mozirja in Črne pri Prevaljah.

— Abiturijente gimnazije in realke v Ljubljani, ki so leta 1900 maturirali, vabim na sestanek za soboto, 17. avgusta 1935 ob 18 h »Šestica, da se dogovorimo, ali, kdaj in kje naj bi proslavili 35letnico naše matere. — Sklicatelj L. K.

— Nov list »Slovenska zemljica«. Ze v avgustu prične v Ljubljani izhajati nov list »Slovenska zemljica«. Urednik mu bo Janez Kocmur, referent OUZD v pok. in publicist v Ljubljani. Kakor je sa mjavil državnemu tožilstvu, bo list sprva izhajal dvakrat mesečno, pozneje pa tedensko. List bo glasilo Mačkovihih prištevaj v Sloveniji, tiskal se bo v tiskarni »Slovenija«.

— Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čaj »Franz Josefov« grenčice.

— Novi predsednik Slovaške Matice. V ponedeljek je bila v Bačkem Petrovcu skupšča na Matico Slovaško, ki je kulturna organizacija Slovakov, prebivajočih v Jugoslaviji. Iz društvenih poročil je razvidno, da im Matica nad 1500 članov. Med častnimi člani je tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Dosedanji predsednik dr. Bulik je izjavil, da se želi posvetiti politiki in da zato ne smatra za umestno, biti še predsednik prosvetne organizacije. Za predsednika je bil izvoljen g. Samuel Starke, slovaški evangelijski škof v Jugoslaviji. S tem so bile slovaške slovesnosti zaključene.

— Nadzorovana gasilska društva. Ljubljanska gasilska župa, ki šteje 13 gasilskih čet, izvaja zadnje dni nad temi četami nenavadno, a vendar učinkovito kontrolo, da presodi, koliko so posamezne čete v stalni pripravljenosti in zmogne posredovati v nevarnosti. Nepričakovano in prav nič napovedano napravi župa v okrožju posamezne gasilske čete gasilski alarm, kakor da kje gori in daje znamenja, kje morajo te čete posredovati. S takimi namišljenimi požari in nesrečami nadzoruje, ali so člani čete res požrtvovalni in ako takoli hite

na mesto nevarnosti. Med 13 četami je bilo dosedaj nadzorovanih 10 in od teh se je odzvalo — bodi povedano ljubljanskim in okoliškim gasilec — na čast — v najkrajšem času 8 čet, katerih članstvo je bilo v polni gasilski opreml. Le pri dveh četah je bila župa nekoliko nezadovoljna zaradi majhne zamude časa. To je znamenje, da so prostovoljni gasilci s polno verno stalno na straži za dobrine svojih bližnjih.

— Vas v karanteni. Najhujše je zadnja suša prizadela najbrž vas Zvirce pri Žužemberku. Ta vas je bila vse poletje brez vode in ljudje je zaman prosilo povsed naokrog, da bi pripeljali kakšen avtomobil vode. To se je zgodilo šele pred 3 dnevi. Posledica je bila, da je pričela razsajati v Zvirčah žužel, ter je bilo 25 bolnikov prepeljanih v ljubljansko bolnišnico, kjer so v najstrožji karanteni. Dosedaj je umrlo že 5 bolnikov za grifo, drugi pa so še v nevarnosti. To jasno kaže, kako velika je stiska prebivalstva Suhe Krajine, zlasti te vasi in zlasti, kako nujno potreben bi bil vodo-vod v Suhi Krajini.

— Zadržna tiskarna r. z. z o. z. Tyrševa c. 17 ima z današnjim dnem telefonsko št. 30-67.

— Nauk o čebelarstvu. Spisal Anton Janša — tretjo izdajo priredil Francšek Rojina. Ljubljana 1922 — z dodatkom Albertjev. Znidarskev (A.-Z.) panj, kako v njem čebelarimo — priredil M. Humeč. 134 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 24 Din. Knjiga je namenjena predvsem čebelarjem — začetnikom, ki potrebujejo temeljnih naukov za uspešno čebelarjenje. — Knjiga govori v prvem delu — teoretičnem delu — o čebeli sami, o spolu in ploditvi, hrani, razmnožitvi in rojenju čebel, znamenja rojenja in prašenju matice itd. V drugem — praktičnem delu — o spomladanskih delih pri čebelnjaku, o pitanju čebel, o boleznih, poletna opravila, o združevanju in ločenju zmešanih rojev, o ograbljanju, o jesenskih in nato o zimskih opravilih, o stiskanju medu in voska, in o kuhanju medice in pripravi kisa itd. Dodatek, katerega piše M. Humeč, opisuje čebelarjenje v A.-Z. panju. Med besedilom ima razprava veliko slik, ki ponazorjujejo pisateljeve nasvete in navodila. Čebelarjem, ki jim je do dobričnosne reje čebel, knjigo toplo priporočamo.

— Iz Drave izpirajo zlato. Posestnik Sándor Braun iz Gjurjevca pri Koprivnici je dobil te dni od rudarskega glavarstva v Zagrebu koncesijo za izpiranje zlata v Dravi, in sicer na črti od Ljutomera v Sloveniji čez Medmurgje, Gornje in Dolnje Podravine do Brača. V zadnjih dnevih so na primitivni način izprali iz vode 1 kg zlata, ki so ga izročili podružnici Narodne banke v Zagrebu. Za izpiranje zlata na tej črti se zanimajo tudi neki denarniki iz Francije in Češko-slovaške, vendar pa je splošna želja, da ostane ta koncesija v domačih rokah. Za boljše izpiranje zlata so seveda potrebni moderni stroji in zato je Sándor Braun marljivo na delu, da osnuje delniško družbo. Ako bo g. Sándor Braun mogel dobiti za delničarje same domače kapitaliste, pa je seveda vprašanje.

— Perite sami svilene in volnene obleke! Pred nekaj dnevi je ustanovila tvrdka Schicht na Mesnem trgu št. 23, nasproti rotovža Radiom posvetovalnico, v kateri se vršijo brezplačno poskusna pranja ter se dajejo navodila, kako se pere posamezne vrste svile, volne in ostalega perila. Namen te posvetovalnice je, da se gospodinje pouče, kako bodo v bodoče same doma opravile svoje običajno perilo. Ze takoj prvi dan so pokazale nase ljubljankam za to posvetovalnico velikansko zanimanje. Vsaka gospodinja, ki si ne upa oprati sama doma svoje svilene obleke, jumperja ali slinco, opere lahko te stvari zastoj pod nadzorstvom ženskega osebeja v tej posvetovalnici. Tam stoji na razpolago tudi likalniki, tako da si lahko vse te stvari takoj tudi zlika. Zdej, ko se lahke poletne obleke hitro umažejo, bo ta posvetovalnica zelo koristna.

— Zobotehnikom sporočamo, naj ne vlagajo prošnje za izpite. — Danes ob pol 9 zvečer sestane pri »Sokolu«. — Savez nes. zobotehnikov Jugoslavije.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani, Kongresni trg 2, II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljšo uspele. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programi, ki ga izvajajo samo prvostopske moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojeopisni, stenografski in drugi specialni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pisмено vsa potrebna brezplačno. — Priporočamo!

Sport

Velik sportni dogodek v Ljubljani

Danes in jutri zvečer ob 20.30 na kopališču Ilirije dvoboj ženskih reprezentance Italije in Jugoslavije.

Največjo plavalno tekmo v letošnjem letu bomo imeli priliko videti danes in jutri zvečer na kopališču Ilirije. Srečati se namreč ženski plavalni reprezentanci Italije in Jugoslavije. Tehnični referent jugoslovanske plavalne zveze g. Mirko Simović je določil naslednjo reprezentanco:

50 m prosto in štafeta 4-krat po 50 m: Dragič (ZPK), Roje (Jadran), Medanič (Viktorija), Grošelj in Siska (Ilirija).

100 m prosto: Dragič, Grošelj in Košir (Karlovacko SU).

100 m hrbtno: Bradač (Ilirija), Vimer (Viktorija) in Adela Pintar (KSU).

100 m prsno: Vimer, Bier (Viktorija) in Mrkušić (Jadran).

400 m: Roje, Dinka Ivančič (Jadran), Bradač in Košir.

Štafeta 3-krat 100 m mešano se sestavi šele iz najboljših prisotnih plavalk.

Skoki: Pretnar in Baumgartner (Ilirija).

Lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za poedince Od 16. do 18. avgusta, igrišče Primorja

OD 16. do 18. avgusta, igrišče Primorja

Pred nekoliko dnevi zaključene prijave za lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za poedince izkazujejo rekordno število prijavljenih tekmovalcev (111 v konkurenci in 11 izbirne za troboj Avstrija : Italija : Jugoslavija v Udinah ter Balkanske igre v Atenah, skupno 122 tekmovalcev), toda rekordno je tudi po številu zbrane kvalitete, kajti na startu bodo vsi najboljši tekmovalci Pančevskega Sportnega Kluba iz Pančeva, BSKa in Jugoslavije iz Beograda, Haška, Concordije, Maratona in Zaska iz Zagreba, Slavije iz Varaždina, Zeleznika, Rapida in Maratona iz Maribora, Jugoslavije iz Celja in razume se polnoštevilni sekciji domačih klubov Ilirije in ASK Primorja. Ker je konkurenca v vseh disciplinah izredno ostra in je končni izid v vseh disciplinah negotov, objavljamo zaradi zanimivosti v kratkih potezih dejansko stanje v posameznih disciplinah. V teku na 100 m je prijavljenih 12 atletov v konkurenci in 6 izbirno. Plasirance je iskali v atletih Bauer (PSK), Kovačič (Pr), Stevanović (Jugsl.), Jannický in Mazzi (oba Hašk) in Cerar Dr. (Pr), ki vsi beležijo letošnje rezultate okoli in pod 11 sekund, toda najostrejša borba se bo vršila vsakakor med našima rekorderjema Kovačičem in Bauerem. Zmagovalec utegne rušiti sedanjí drž. rekord (10,7 sek.). — V teku na 200 m nastopa 9 tekmovalcev v konkurenci in 5 izbirno. Tudi tukaj se bo v glavnem vršila borba za zmago med Kovačičem in Bauerem, resno bosta oba ogrožena od nekdanjega rekorderja Jannického in Haškovega Mazzija. Tek 400 m je zbral v konkurenci 12 najboljših jugoslov. tekmev in dva izbirno. Iz nerazumljivega razloga se med prijavljenimi ne nahaja izrazit favorit Jannický (Hašk) in je zaradi tega izid borbe popolnoma negotov. Vendar je treba iskati zmagovalca med Nihazijem in Banščakom (PSK), Stevanovićem (Jugoslavija), Mühleisenom (Rapid), Concordijem Braumom in Primorjski Čzurod, Gabrškom, Pleterškom in Zorgo ml. — Tek 800 m bo poprilec izredne borbe med Pančevčanom Nihazijem, Haškovecem Flansom ter odlično srednjeproglaško gardo ASK Primorja Gorškom, Čzurod, Gabrškom, Pogačnikom, Srakarjem Fr., Skuškom, Krevsom in dvema

Zorgima. Krasna skupina 17 tekmovalcev je tako izenačena, da je zelo težko prerokovati že sedaj vodilne skupine, eno le je gotovo, da bo zmagovalec pristigel do postavitve časa, ki bo zelo blizu postoječemu rekord ali celo boljšega. V teku 1500 m ista slika, samo z razliko, da ne sodeluje odlični srednjeproglaš Pančevčan Nihazij, ki mu je ta proga predolga. — Tek 5000 m je zbral na start 12 najboljših jugoslov. dolgoprogašev, ki jih predvoda drž. rekorderja Krevs in Bručan. V tej disciplini kakor tudi v teku na 10.000 m so bo vodila borba izključno med slovenskimi atleti. Prej imenovanim favoritima bodo v placementu gotovo sledili odlični Ilirijci Osterman, Sporn, Starman, Kvas, Primorjski Srakar I. in Krpa, Maratonec iz Maribora Knagler in Slogas Starman. Ali so mlajše moči danes že v stanju in sposobne, da nam v obeh disciplinah pripravijo veliko presenečenje?

V teku čez zapreke 110 m in 400 m je prijavljenih pet oziroma štirje tekmovalci. Resnično malo število, toda najboljši zastopniki te klasične discipline v naši državi. V prvi disciplini vst rekord v zraku, kajti Concordijski Ivanović ogroža svojega klubskega tovariša, sedanjega rekorderja dr. Buratoviča. Za tretje mesto se bo vodila ogrožena borba med izenačenimi tekmovalci Banščakom (PSK), Ing. Kallayem (Marathon Zagreb) in Haškovecem Ehrlichom. V drugi disciplini so favoriti za naslov prvaka in novega drž. rekorderja Stevanović (Jugoslavija), Banščak (PSK) in Ivanović (Concordija). In končno zadnja disciplina v tekih, štafeta 4x100 bo prizorišču skrajno dramatične borbe najboljših jugoslov. sprinterskih moštev: ASK Primorja, Haška, Concordije, Pančeva in belgr. BSKa. Ker so moči vseh moštev zelo izenačene, bo za zmago odločilo boljše menjava stafetne palice. Šele v zadnjih metrih bo zmaga odločena, zaradi česar se z veliko upravičenostjo od zmagovalca pričakuje postavitev novega drž. rekorda. Jutri bomo objavili situacijo v disciplinah skokov in metrov, toda že danes lahko mirne vesti ugotovljamo, da se zaradi velikega napredka jugoslov. lahke atletike in izenačenosti vseh nastopajočih v večini disciplin pričakuje rušenje dosedanjih drž. rekordov.

Lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za poedince je s svojim pokroviteljstvom blagovolil počastiti minister za telesno vzgojo naroda, g. Mirko Komnenović in je s tem dokazal, da z največjo pozornostjo spremlja razvoj te najbolj klasične telesne vzgojne discipline. Ministrstvo prometa je tudi s svoje strani podprlo to sportno panogo in je dovolilo polovično vožnjo vsem tekmovalcem in funkcionarjem. Ugodnost velja od 12. do 20. t. m. za vse brze in osebne vlake II. ali III. razreda. Na odhodni postaji je treba kupiti celo karto in rumeno želez. legitimacijo po 5 Din, ki upravičuje udeležena proti potrditvi zvezne uprave do brezplačnega povratka. — Številka rešitve se glasi: 14.868-35 od 3. t. m. To v opozorilo vsem zainteresirancem.

Plavalni miting v Kozlezi

V nedeljo 18. t. m. se bo vršil ponovni dvoboj med plavalnima sekcijama SK Kamnika ter SK Jadrana (Ljubljana). Podobni dvoboj se je vršil že 4. t. m. v Kamniku, kjer je številčno močna ekipa jadranskih plavčev zmagala nad poedinimi kamniškimi talenti prvaki s 7 točkami. Ker pa je mlada sekcija SK Jadrana šele v razvoju, ter so plavači šele sedaj prišli do pravega smotnega treninga, se obetajo tudi pri njih dobri časi.

Cenjeno občinstvo je vlnudno vabljeno na to prireditel. Tekmovanje se bo pričelo ob 3 pop. v kopališču »Kolezija«, 10 minut od tramvajске postaje tobačna tovarna, Vstopnina bo 2 Din za osebo, kopalci jo doplačajo k normalni kopališki vstopnini.

Lahkoatletski miting Korolana

Danes in jutri ob 17 se vrši na igrišču Korolana na Rakovniku zanimiv lahkoatletski miting, na katerem sodelujejo atleti Primorja, Ilirije, Marsa in celo od BSK-a iz Beograda. Miting obeta biti zelo zanimiv, saj ima aglini Korolan, ki priredi ta miting, v svoji sredi nekaj dobrih atletov; temu se pridružijo še drugi ljubljanski atleti, tako, da bo omenjena lahkoatletska prireditel za ta del Ljubljane pravzaprav velik sportni dogodek.

Hazena, drž. prvenstvo: Ilirija : Gorenjec. Po napetem pričakovanju prvenstvene borbe med zagrebško Concordijo in Gorenjem, ki pa se ni vršila, ker Concordija sploh na Jesenice ni prišla, bomo imeli v četrtek 15. t. m., na praznik ob pol 6 zvečer priliko slediti zanimivi borbi za državno prvenstvo med družinama Gorenjca in Ilirije. Od Gorenjk pričakujemo, da se bodo na domačih tleh bolje odrezale kot so se pa prošle nedeljo v Ljubljani proti istemu klubu.

Trbovlje

Novi grobovi. Umrla je Priskar Marija, vdova po pred pol leta ponesrečenem brivskem mojstru, vsled jetike, stara šele 42 let. V Trbovlje so tudi prepeljali in v kopalki pri Rogatecu ponesrečenega in v celjski bolnici umrlega paznika Franca Nagralava. Njegov nečak, mladi Martin, je pri nesreči bil le lažje poškodovan in se zdravi v tuk. bolnišnici.

Proslava sv. Roka bo tudi letos pri Sv. Katarini, kamor pride procesija od Sv. Marka.

Zdravniški pregled gostilniškega in vsega pri razprodaji živil zaposlenega oseba se mora izvršiti do 20. avgusta. Vse preiskuje obč. zdravnik v ambulanci stare bolnišnice med 9. in 11. uro ob delavnikih.

Sv. Jedert nad Laškim

Prostov. gas. četa Sv. Jedert nad Laškim priredi v nedeljo, dne 18. avgusta t. l. ob 10 dopoldne blagoslovitev nove motorne brigadne, združeno z okrožnim zletom. Ob 3 popoldne bo na vrtu g. Stokavnika velika tombola z 10 glavnimi in 400 manjšimi dobitki. Glavni dobitki so: par junccev, moško kolo, kompletna spalnica, ološana, sod s pijačo, vreča moke 85 kg, vreča moke 50 kg, kladiva, škot sladkorja, koš živil. Po tomboli velika gasilska veselica. Vse prijatelje gasilstva prav iskreno vabimo.

Cerkveni vestnik

Križanska moška in mladeniška Marijina družba ima jutri na praznik Mar. Vnebovzvetja jutraj in zvečer cerkveno opravilo v Križankah. Med jutranjo sv. mašo skupno obhajilo. Zvečer slovesen shod.

Cerkev v Križankah. Jutri na praznik Marijinega vnebovzvetja ob pol 11 (pridiga odpade) slov. sv. maša; izvaja se »Missa in hon. B. M. V. z. A. Rihovsky, graduale »Propter veritatem, z. P. Griesbacher, ofert. »Assumpta est z. A. Rihovsky. Po maši »Danes odprto je sveto nebo, z. St. Premrl.

Cerkev sv. Jožeta. Jutri na praznik Marijinega vnebovzvetja ob 8 slov. sv. maša; izvaja se: »Missa Stella maris in graduale »Propter veritatem, z. P. Griesbacher, ofert. »Assumpta est Marias, z. I. F. Kristinus. »Tantum ergo, z. dr. Fr. Kimovec; po maši »Danes odprto je sveto nebo, z. St. Premrl.

Iz najtemnejše Afrike

Čujte, kaj pripoveduje Belgijec Rene Meeus, ki je bil enajst let med ljudžerci in Pigmeji v najtemnejši Afriki, in ki je videl v srcu džungle, kaj je čarovnik napravil v pribo množice domačinov.

»Bilo je v vasi Kikadje v Belgijskem Kongu, kjer sem to videl,« tako pripoveduje. »Potoval sem skozi deželo in slišal o nadnaravni sili čarovnika. Slišal sem, da zna delati dež. Bila je suha doba in zemlja je potrebovala dežja. Neizrečeno me je zanimalo videti kaj takega in zato sem mu poslal glas, da mu bom, če bo počakal name do prihodnjega dne, prinesel darilo.

Drugi dan sem prišel v Kikadje. Predstava je bila določena za popoldne. Sel sem tja, kjer je stalo nebo za čarovnika in so bili zbrani domačini od blizu in daleč.

Kot gostu so mi seveda dali sedež poleg čarovnika pod baldahinom. Brž ko sem sedel, je čarovnik pred seboj zanožil majhen ogenj. Na ogenj je stresel nekaj prahu, nakar se je razširil močen, hodeč duh, in plamen je postal svetlejši. Pri tem je mrmral, kakor bi pel kakšno popevko.

To je šlo nekako dvajset minut. Že sem začel misliti, da nas bo vse skupaj potegnil, ko sem zagledal daleč tam na zahodu črn oblak. Tega se prav dobro spominjam, zakaj oblak je bil nekaj posebnega, ves srebrno podoben.

Nato se je ulilo. Vedeti moram, kako dežuje v tropičnih krajih, ako hočeš razumeti, kaj se pravi deževati. Lilo je kakor iz škafa. To je trajalo okoli dvajset minut, nato pa nehalo kakor bi odrezal in se začelo jasnit.

Moj šotor je bil pol milje daleč. Ko sem od čarovnika odhajal, so bile mlake po tleh. Skakal sem od luže do luže, a vseeno sem si zmočil noge. Ko sem prišel domov, je moj fant, domačin, zunaj spal. Odeje so ležale na tleh poleg njega. Začel sem ga oštevati, zakaj ni nesel posteljnine z dežja noter. Pogledal me je debelo in odvrnil: »A pana m' vulu.« (Saj ni deževalo.) »Ni deževalo?« sem vzkliknil. »Pa to potipaj!« Dvignil sem odejo, a bile so popolnoma suhe. »Ni moglo deževati, saj ni bilo niti oblaka na nebu,« mi je zatrjeval.

Pogledal sem na svoje devlje, ki so bili še malo prej mokri in videl, da so popolnoma suhi. To se mi je vendar čudno zdelo; zato sem tekkel nazaj v vas, kjer je prej deževalo, a prepiral sem se, da tudi tam ni bilo dežja.

Spoznal sem, da so me hipnotizirali. Sel sem k čarovniku in mu ponudil kos pisanega blaga, ki ga imajo črnci tako radi, če ponovi slepilo, pa ni hotel.

Ta čarovnik, ta sijajni hipnotik, je bil eden izmed najbolj slovečih v Afriki. Znal je vse polno čarovniških sleparij. Znal je izdihniti dušo, jo poslati na romanje in jo zopet poklicati nazaj v svoje telo, da bi se mu življenje vrnilo.

Ko sem ga prosil, naj tudi z menoj stori tako, ni hotel. Samo smejal se je.

To je bil dober čarovnik. Vsi pa niso dobri. Mnogo jih je, ki hujkajo domačine proti belemu plemenu. S svojimi čarovniškimi besedami jih hipnotizirajo in pošiljajo nadnje s sulico in puščico, da ubijajo. Črnci se belega človeka zelo boje, njih čarovniki si pa znajo pomagati. Skuhajo neko vražjo pijačo, ki napravi kar besnega tistega, ki jo popije.

Neki čarovnik mi je povedal, da dajejo svojim učencem neko zavrelico iz nohtov in las mrliča, leopardovih krempljev in nekaj leka. To napravi človeka kar norega za nekaj časa. Strahu sploh ne pozna več.

Poznam lek, ki ga napravljajo iz krokodilovih jeter in mislim, da nekaj takega primešajo tisti pijači. Jetrja pečejo toliko časa, dokler ne postanejo trda; nato jih zmlejejo v prah in primešajo še drugih dodatkov. Mešanica je tako strupena, če

položiš ščepec tega strupa na ustnice ali vtakneš v nos spečega človeka, se ta nikdar več ne zbudi.

Rene Meeus je veliko pripovedoval o zlu, ki ga lahko store čarovniki. Deli jih na dve vrsti: so dobri, ki napravljajo dobre letine, in slabi, ki prinašajo samo težkočo človeku, če jih ne pomiri z darovi. Prav odkrito častijo vruga in to so tisti, ki naganjajo divjake, da morijo misijonarje in trgovce.

Oni vedo, da je beli človek njih največji sovražnik, ker se ne boji njih prokletstva in njih čarovnije, in ker uči domačine, naj prezirajo čarovnike.

Dva katoliško misijonarja sta prav pred menoj prišla v srce džungle in postavila misijon,« je nadaljeval. »Z domačini sta dobro izhajala, čarovnikom pa nista mogla do živga, ker so videli, da jim jemljeta moč do ljudstva.

Nekoč so črnci kakor po navadi prišli k maši, navidezno prav tako prijazni misijonarjem kakor vedno. Sredi službe božje pa so se dvignili, zvezali oba duhovnika, ju odvedli v vas in ju mučili dva dni, preden so ju umorili.

Drugi misijonar, znanec Meeusa, oče Caluwaerts, je bil rešen iz rok divjakov, prav ko so ga začeli mučiti. Čarovnik ga je pravkar trpinčil z razbeljenimi klesčami, ko so prišli rešitelji. Ta misijonar še živi in pripoveduje, kaj je prestal.



Jahta »Störtebeker« se je izgubila, a je vendar srečno priplula domov v Kiel.

Oče Nil: Pot v svet

Poglej na zemljevid in vidiš: Kdor ima Abesinijo, ima Nil; kdor ima Nil, ima Egipt; kdor ima Egipt, ima v rokah pota v Prednjo Azijo in Indijo. Kdor ima torej Abesinijo, ima oblast nad Nilom, nad vso Severno Afriko. Vprašanje Abesinije, njene skrivnosti, je torej politično in ne gospodarsko. — Kaj je Nil? Že zgodovinar Herodot je v 5. stoletju pr. Kr. dejal, da »je Egipt dar reke Nil«, kar velja za vse čase. V Egiptu skoraj nikoli ne dežuje in vsa njegova kultura izhaja iz Nila. Ondi se ne namaka zemlja z deževnico in s snežnico, marveč samo z vodo iz Nila. Kamor dospe njegova voda, je bogatna rodovitnost; kamor je pa ni, ondaj je gola, prazna puščava. Najbolje nas pouči o tem pogled s Keopsove piramide pri Kairi. Na vzhodu, kamor segajo vode Nila, je vse eno samo sočnato, rodovitno polje; koj zraven, tik vzhodno, je puščava. A ne le Egipt, marveč tudi vseh pokrajin ob daljnih izvirih Nila, pokrajin vzhodnonafriškega višavja, gorovja v Abesiniji. Čudovitost Nila je zlasti ta, da naraste sleherni leto ob istem času in oplo-di s svojim blatom vse pokrajine krog sebe, da začeto in da so rodovitne. — Tisti Nil (Beli Nil), Bahr el Gebel, ki izvira iz jezera Viktorija, pa ni najvažnejši. Največjega pomena je mnogo krajši, Modri (motni) Nil — Bahr el Asrak —, ki izvira iz abesinskega višavja in prinaša največ blata na polja in trikrat več vode ko Beli Nil — v času od junija do septembra slehernega leta. — Poslednji desni dotok Nila je Atbara in tudi ta prihaja iz Abesinije in donša veliko rodovitnega blata in vulkanskega peska iz abesinskega višavja. Pokrajina ob Nilovih izvirih je polna moče.

Vsa plodovitost egiptске zemlje in vsa ondota svetna in duševna kultura izhaja iz Nilovih vod, — iz njegovih povodnj. Te nastanejo v Abesiniji, kjer je spomladi in poleti deževna doba in se nabere mnogo blata, ki ga odnaša Modri Nil. Pri Hartumu narašča Nil od maja do junija; v Assnamu junija meseca, v Dolnjem Egiptu sredi julija. Že pred 6000 leti so davni Egipčani do-gnali, da 19. junija začne Nil naraščati pri sedanji Kairi. S tem dnem se je pri njih začelo novo leto. Imeli pa so ondodni narodi zmeraj priprave za merjenje Nilovih vod in so si točno zaznamo-vali, za koliko naraste. Dvoje takih mer se danes uporabljajo. V 16. stoletju so našli soho »očeta Nil«, po katerem pleza 16 fantkov. Teh 16 fantkov pomeni, da se Nil dvigne za 16 vrtlov. Sredi poletja naraste Nil. Ko upade, posejejo kar ostalo blato. Pozimi rastline vzkaliijo in počasi ra-stejo in spomladi je polje brez truda že polno dozorelo.



Tour de France. Belgijec Maes ima rumeno jo-vožnji krog Francije. On je tudi zmagovalc Tour pica, ki jo dobi tisti, ki najbolj spretno vozi na vožnji krog Francije. On je tudi zmagovalc Tour de France.

Belgijski kmetje

Prošli teden so v Löwenu zborovali katoliški kmetje in je bilo 2000 moških navzočih. Velik bro-nast križ nad častno tribuno in kip sv. Izidorja, zaščitnika kmetov, je povečalo veličastnost zboro-vanja »Boerenbond« (Kmečke zveze). Prišli so tu-di zakladni minister, poljedelski minister in člani kabinetov, senatorji in poslanci. Razpravljali so o slabem stanju kmetijstva, ki se tudi v Belgiji še ni izboljšalo. Kljub težočam je »Boerenbond« uspešno deloval, ki je imel l. 1934 — 1247 podzvez in 102.212 članov. Glede izobrazbe je zveza mnogo storila. Ta-ko je bilo l. 1934 — 939 poučnih tečajev, ki jih je posečalo 114.072 udeležencev — med njimi je bilo v 558 mladinskih oddelkih 19.427 mladih deklet. Poljedelski minister je zlasti poudarjal velik pome-n kmečkega stanu v selhernem narodu.

Prvi apostolski vikar za Abesinijo

V teh dneh je bil proglašen blaženim prvi abe-sinski apostolski vikar, lazarist Justinus de Jakobis. Ta je obnovil l. 1840 katoliško misijonstvo v Abe-siniji, ki je bilo l. 1707 ukinjeno, in je vzgojil naraščaj domaćih, abesinskih katoliških duhovnikov. Izmed teh je znan Abba Ghebre Mihal, ki je umrl mučeniške smrti tedaj, ko je njeguš Teodor prega-njal katoličane, in je bil l. 1926 prištet blaženim. — Abesinci se še dandanašnji spominjajo »abune Ja-koba« (a b u n a je tudi naziv abesinskega koptske-ga metropolita, poglavarja abesinske razkolne drža-vne cerkve) — in ga kar ne morejo pozabiti. Vse napeto pričakuje, kaj bo objavljeno v dekretu o čed-nostih blaženega de Jakobisa — zlasti še zdaj, ko je abesinsko vprašanje za Italijo — in ves svet — tako važno.

Abesinija, tovarišica očeta Nila, je za-eno trdnjava Afrike, ki je doslej Evropee še ni mogel zavzeti. Vsakršni pohodi in vse poli-tične delitve so se morale ustaviti pri Abesiniji. S svojimi strmimi, razdrapanimi pečnami se dviga Abesinija ko trdna trdnjava iznad vročega pu-ščavskega morja in je zato pokrajina in kraljestvo zase, ki živi svoje posebno življenje.

V Abesiniji so vsi podnebni in rastlinski pa-sovi. Do višine 1800 m so gozdovi in planinski paš-niki; od višine 1800—2500 m je pušča z akacijami, tamariskami, palmami, bananami, kavrnimi grmiči. Tu so se naselili ljudje, tu so žitna polja in tu uspeva živinoreja. Podnebje v višini 2500 m je prav izborna, travniki se raztezajo v daljave, bri-nje raste v višinah naših Alp, celo ječmen uspeva na tej zemlji v višini 3900 metrov! Iz višavja te-četa dve reki, ki nikoli ne usahneta, a sicer tu ne dežuje in tudi ni vodá. Veliko vrst živali je tu, ko sloni in parkljarji, krokodili in noji in celo neka-tere opice dobiš še v višini 4000 metrov. — Po tem višavju je abesinsko ljudstvo jako gosto naseljeno. Vseh Abesincev je 12 do 15 milijonov, ki so bele, rjave in tudi prav črne kože. — Abesinije doslej ni bilo moči podjarmiti. Saj ima dosti svojih živil, ima tudi bombaž in usnje in celo izvaža kože, kavo in kavčuk. Najbolj jo pa varuje to, ker je dežela tako izven drugih pokrajin. Ima le eno samo že-

V Mehiki - k poganstvu!

»El Universal«, znameniti mehiški časopis, je priobčil zanimiv in poučen članek, ki se bavi z me-hiškimimi vladnimi ukrepi zoper krščansko vero in poudarja pomen vrnitve k predkrščanskim kultom. Z velikimi napisi javlja »Praznik Tezcatlipoca«, to je kresovanje. Piše: »Več državnih šol je na poziv ministrstva za javni pouk obhajalo »praznik Tezcatlipoca«. S to svečanostjo so praznovali nekoč Az-teki (prvotni mehiški prebivalci) tisti dan, ko stoji sonce na najvišji točki. Točno opoldne se je začela slavnost na razvalinah Semeniške ulice. Dečki in deklice, oblečeni v bele, starinske obleke, so plesali »ples trakov« in »oboževanje sonca«. V hipu, ko je stalo sonce v zenitu, so zažgali grmado in izstrelili salve v nebo.« — Podobno se vračajo Nemci k pa-ganstvu, a Bog gleda in — čaka.

V Belgiji umrje največ otrok

namreč po 8 od 100 otrok; na Francoskem po 7 na Nemškem 7, na Angleskem po 4 in na Holand-skem po 4.



Slavni pisatelj pravljic Andersen ob 60 letnici njegove smrti.

Kraljica vseh rek po širini na svetu je reka Amazon v Južni Ameriki (Braziliji). Njena pov-prečna širina struge znaša 50 km, pri izlivu v morje pa celo 150 km.

V Združenih državah znaša daljava ali dolžin-plovbenih rek nad 25.000 km, dolžina vseh pri-kopov (kanalov) pa nad 2.500 km.

Znal si je pomagati. Neki gospod je v knji-garni kupil knjigo, ki jo je hotel podariti neki dami za god. Na poti do dame je po knjigi listal in je odkril, da je bila na naslovni strani cena označena s svinčnikom. Kaj storiti? Od kod naj bi na hitro vzel radirko, da izbriše nadležno šte-vilko? Toda mož ni dolgo prehišljeval. Odločno je potegnil blačeno kvišku in je poskusil izradi-rati nadležno navedbo z gumastim delom svoje plove.

Pri advokatu. Advokat: »Če hočete, da vas bom uspešno zagovarjal, mi morate vse povedati. Ste mi povedali že vse?« — Obtoženeec: »Da, vse, samo nekaj sem vam zamolčal, namreč kje imam skrit ukradeni denar.«



»Taka traparija, lavor ti obesijo na — strop!«

ležišče, 783 km dolgo progo od Addis-Abebe do Djibutija. Njeni najzvestejši braniki pa so: strme pečine, vroče puščave, gozdovi z mrzlico, nevarne pokrajine z zverinami — in Abesinci sami, ki so skozi in skozi divji, strastni vojščaki, ki so brezpo-gojno vdani in pokorni svojemu vladarju.



516 krat z balonom. Nemka Paulus je te dni v starosti 65 let umrla. 516 krat je bila z balonom v zraku in te 147 s padalom skočila na zemljo. Tako si je služila kruh.



Znamka je umetniško delo. Na sliki na levi načrt zanjo, na desni izgotovljeni znakki za neko preko-morsko državo. Napravila ju je grafičarka Doroteja Sulfrina.

Usoda naših rudnikov - usoda našega gospodarstva

Gospodarske in stanovske organizacije ter občine - slojne pred tem problemom

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je dala pobudo za konferenco predstavnikov naše rudarske industrije, rudarskih organizacij in občin, ki jih je tako zadelo napovedano znižanje dobav premoga za državne železnice. Konferenca je bila včeraj v posvetovalnici Zbornice za TOI. Predsedoval ji je podpredsednik g. Elsbacher. Na konferenco so poslali svoje predstavnike naslednje ustanove: Zveza industrijcev, Trboveljska premogokopna družba, rudnik v St. Janžu, Rudarsko glavarstvo, Glavna bratovska skladnica, občina Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Kočevje in Kočevje okolica, Zveza rudarjev, Jugoslovanska strokovna zveza, Narodna strokovna zveza, Združenje trgovcev v Trbovljah, Kočevju, Crnomlju in Šostanju, ravateljstvo državnih železnic v Ljubljani, Delavska zbornica in še nekaj pomembnejših organizacij.

Izbrpno poročilo o vprašanju, ki je tako živo zadelo vse naše gospodarstvo, je podal g. Vinko Pavlin, trgovec v Trbovljah. Iz poročila bomo posneli naslednje:

Kakor znano je ministrski svet skoro brez izpremembe osvojil poročilo in predloge strojne oddelka Generalne direkcije državnih železnic, da je treba iz razlogov štednje zmanjšati na eni strani količino nabav, obenem pa tudi znižati cene premoga za državne železnice. Tako prikazana izgleda stvar kakor bi šlo za popolnoma interni finančno-administrativni odnosno strojno-tehnični ukrep, ki nima drugega ozadja. Verjelo je, da so številke, s katerimi obiluje v ministrskem svetu podano poročilo, vzbudile vtis, da so predlogi rezultat dejanskih tehničnih izkušenj in da se je v praktični izvedbi strojni oddelki ravnali strogo objektivno po načelih, ki veljajo za eksploatacijo železnice in da vsled tega predlogom ne kaže ugovarjati. Po naših informacijah so predlogi, ki jih je stavila Generalna direkcija drž. železnice pristranski in se vsled tega ne moremo ubraniti vtisa, da obstaja gotova tendenca v politiki dobav premoga, da se postopa napram raznim premogovnim bazenom v državi z nenačim merilom.

Ako je celotna nabavljena količina premoga od dotedanjih 133.470 ton mesečno zmanjšana po bodočem razporedu na 127.330 ton, torej mesečno za 6140 ton manj, je to ukrep, kateremu ne more nikdo ugovarjati, marveč je le pozdraviti, ako je strojna služba železnice uprabo uporabo premoga tako racionalizirala, da dosega z manjšo količino večje uspehe, ker mi vsi vemo, da je od leta 1932 transportna tonaža vsako leto v narasku in bi normalno moralo predpostavljati, da večji transportni tonazni odgovarja tudi večja količina porabljenega premoga. Nikdo ne more zameriti železniški upravi, da štedi in ako vsled štednje reducira in konzum premoga, je stvar popolnoma v redu.

Poglejmo pa sedaj, kako se je to pot postopalo pri razdelitvi redukcij na posamezna produkcijska področja. Tu bomo na svoje veliko začudenje ugotovili, da je bilo v novem razporedu rudnikom v dravski banovini dodeljena dobava 32.320 ton mesečno, namesto dotedanjih 36.920 ton.

Postopno zniževanje dobav

S tem se je udeležba dravskih rudnikov na kritju celotne potrebe železnice na premogu znižala od 27,6 na 25,3%. Od skupnega znižanja dobav v višini 6140 je torej padlo v breme slovenskih rudnikov 4000 ton ali celih 75% redukcije, medtem ko bi pri enakomernem znižanju kontingenta na vse udeležene rudnike smelo pripasti na slovenske rudnike samo 27,6%. Vidimo torej, da se ni uporabilo isto merilo za rudnike v drugih banovinah, marveč se je kar tri četrtine redukcije zvalilo baš na rudnike v dravski banovini. Premogovna industrija se v dravski banovini tekom zadnjih 7 let pri železniških dobavah zastavlja, kar se najbolje vidi iz sledeče razprednice, ki kaže odstotke deleža premogovnih dobav za železnico iz naših rudnikov na pram celotni potrebi premoga za železniške svrhe: 1929-30 45,2%, 30-31 29%, 31-32 31,2%, 32-33 27,8%, 33-34 27,8%, 34-35 27,6%, 35-36 25,3%.

V teku 7 let je količina dobav za naše rudnike znižana takorekoč na polovico, torej znatno preko redukcije konzuma premoga na železnici in da je največji del redukcij šel v dobro premogovnikom v drugih banovinah, katerim so se v isti dobi dobavne količine celo povečale. Obstoji sistematična tendenca slabitvi z redukcijo dobav zaposlitev naših rudnikov in naše gospodarske aktivnosti. Posebno se to vidi, ako primerjamo dobave Trboveljske premogokopne družbe.

Mesečni kontingent TPD, ki je znašal 1929-30 75.000 ton, je padel 1934-50 na 32.500 ton in znaša sedaj 29.200 ton. Napram letu 1929-30 je reduciran na 40%, dočim bi moral znašati pri razmerju, ki bi ustrezalo nadzadovanju porabe (poraba 1929-30 2.100.000 ton, sedaj na 1.500.000 ton) 71% gornjega kontingenta, t. j. 53.250 ton mesečno. Če samo TPD je okodovana za 288.000 ton železniških naročil letno, kar pomeni toliko, da krize nezaposlenosti v trboveljskih rudnikih ne bi bilo ter bi se napram sedanjemu staležu delavstva moglo zaposliti znatno število novih delavskih moči. Kdor hoče računati naprej in kdor si vzame truda, da primerja kontingente dobav po posameznih banovinah, pride pa še do nadaljnjih sledečih zaključkov:

Celokupno znižanje nabavljene količine znaša 4,6% ter bi bilo logično, da bi se v istem razmerju morali znižati kontingenti rudnikov posameznih revirjev. Ako v okvirju revirja posamezna vrsta premoga kvalitativno ne ustreza lahko se ta izključi iz daljnih dobav, vendar pa bi se moral brisan kontingent dodeliti drugim rudnikom istega revirja. Pri linearnem znižanju kontingenta vsem rudnikom bi se nabavka morala tako porazdeliti: Drž. rudniki (izvzemši Slovenijo) 43.200 ton, Srbija (priv.) 28.430 ton, Hrvaška, Bosna, Dalmacija (priv.) 20.560 ton, Slovenija 35.320 ton.

S sklepom ministrskega sveta jim je dodeljeno: 48.420 ton, 27.750 ton, 18.840 ton, 32.320 ton.

Slovenski rudniki so torej prikrajšani za 36.000 ton letno, to je za 1-2 delovna dneva manje, kar pri sedanjih minimalnih zaposlitvi 12-13 delovnih dni mesečno vpliva naravnost katastrofalno. Delavstvo je prikrajšano za 4-5.000.000 dinarjev na mesec.

Dobave po banovinah

Banovina	Prejšnji konting.	Nov konting.	Redukcija
Dravska	36.920 ton	32.320 ton	- 4600
Savska	11.410 ton	9.150 ton	- 1260
Primorska	3.950 ton	3.950 ton	-
Vrbaška	3.040 ton	2.740 ton	- 300
Drinska	38.520 ton	40.320 ton	+ 1800
Dunavska	2.500 ton	2.400 ton	- 100
Moravska	33.930 ton	33.100 ton	- 2370
Zetska	3.200 ton	3.350 ton	+ 500
Skupno	133.470 ton	127.330 ton	

(Moravska banovina ima dejanske dobave 30.730 ton, Zetska banovina pa 2.850 ton.)

Večje dobave so dobili samo rudniki timoškega bazena in državni rudniki v Bosni, in to v glavnem na račun slovenskih rudnikov.

Redukcije dobav, ki so izvršene dosedaj, so izzvale močne potrese, so zarezale globoke brazde ne samo med neposredno prizadetimi poslovnimi svetom v revirjih, marveč so v svojih posledicah zalagovale daleč naokrog in prizadele široke sloje kmečkega prebivalstva, spravile prizadete občinske samouprave v največje neprilike, naložile nova bremena bratovskih skladnicam in banovinskemu socialnemu skrbstvu in povzročile pavperizacijo širokih predelov naše banovine tako, da se moramo s strahom vprašati, kam nas vodi taka politika in kako dolgo naj se vse to nadaljuje?

Izloženi rudniki

Železniška uprava navaja, da je morala omejiti dobavo neekonomičnih vrst premoga, čes, da podružujejo trakcije, ogrožajo sigurnost in da se vsled gotovih nedostatkov ne morejo uporabljati na lokomotivah in ne odgovarjajo predpisom, ki jih je postavilo prometno ministrstvo. Tudi to moramo dati železniški upravi načelno popolnoma prav in ne bi imeli ničesar proti temu, ako bi se to načelo izvedlo dosledno in pravično za vse rudnike v državi. Dočim so v Sloveniji izloženi lignitski rudniki Velenje, Belokrajina in Kočevje, ker z doletenimi 200 tonami ta rudnik vendar ne more obratovati, ne da bi se izločili kvantum dodelil drugim slovenskim rudnikom, je železnica pridržala v drugih pokrajinah premog mnogo slabše kvalitete: državni rudniki Mostar in Ugljevik, hrvaški Bregi, Pitomata in v Srbiji Klenovnik, Kosovo, Oplenac, Zajčar in Zvezdani.

V istem času, ko se reducira dobave naših vrst premoga, se povečava dobava premoga z juga v območje ljubljanske direkcije. Ta premog, o katerem se trdi, da ga v laboratoriji visoke kalorične vrednote, se dobavlja in prevozi na oddaljenosti okrog 800 km in ni treba biti strokovnjak, ker vam bo vsak kurjač povedal, da je sam po sebi na lokomotivah praktično popolnoma neuporaben. Uporabljeni se ga da le mečnaga z dvema ali tremi vrstami naših rjavih premogov in še potem je njegova izdatnost le delna. Tudi moramo vprašati, ali je kdo že preračunal, koliko stane ta premog, dobavljen iz naših kurilnic, postavljen na mesto uporabe? Kaj je vzrok, da se dobavlja trikrat toliko premoga, kot vrste v naše kraje, kakor pa ga more železnica uporabiti?

Beseda rudarjev in občin

O predmetu je poročal tudi g. Uratnik, tajnik Delavske zbornice, in sicer v prvi vrsti z vidika našega delavca. Med razpravo, ki jo je vodil g. Elsbacher, se je oglašilo mnogo govornikov. G. Arh je v imenu Zveze rudarjev Jugoslavije obravnaval socialni del vprašanja samega. Najmanj, kar rudarji lahko zahtevajo je to, da se postavi glede dobe dobav status quo. Poleg tega naj se v finančni zakon vnese ključ, na podlagi katerega naj bi se izvršila razdelitev dobav premoga državnim železnicam. Na intervencije naših rudarjev, naj bi se dobave v slovenskih rudnikih ne zmanjšale, odgovarjajo odločujoči krogi, da se lahko slovenski rudarji preselijo na jug. Govornik je bil sam član komisije, ki je pregledala rudnike na jugu. Moral je ugotoviti, da so razmere v teh rudnikih v tehničnem in higijskem pogledu žalostne in da jih slovenski rudar ne prenese. Če je že nujno potrebno, da se slovenski rudarji morajo seliti na jug, potem je treba te rudnike dvigniti na socialni nivo drugih rudnikov.

G. Križnik je v imenu Jugoslovanske strokovne zveze povdaril, da vsak udelec, ki zadene TPD, zadene vse slovensko gospodarstvo. To naj bi razumeli tudi odločujoči činitelji. Nikdo ne plača tako vestno davka, kakor delavec; saj se pri delavcu najlažje pobere davek, ker se enostavno odtrga od plače. Govoril je o zastavljanju slovenskega gospodarstva. Za njim se je oglašil v imenu občine Kočevje-okolica g. Zdravlj. Poročal je, da se je v nedeljo sestala obč. uprava in sprejela resolucijo, v kateri opozarja vlado na hude posledice, ki bi jih imela zatvoritev rudnikov v Kočevju. On in g. Huber, ki je govoril v imenu občine Kočevje in Združenja trgovcev v Kočevju, sta opisala socialne in gospodarske razmere v Kočevju. Kočevje živi v veliki meri od rudnika. Če bi zaprl rudnik, bi prišlo na cesto 94 rudarjev, 14 nameščencev in 600 družinskih članov. Občinski proračun bi izgubil 122.000 dinarjev na občinskih dokladah, 60.000 Din na vodarini, 20.000 Din za dobavo električne energije, 80.000 Din pa bi izgubili rudarji na mezdah; ena tretjina dohodkov občine bi odpadla. G. Huber je prečital resolucijo, ki jo je sprejel občinski svet na zadnji seji in ki jo je že objavil »Slovenec«. Oba govornika sta opozarjala na nervoznost in razburjenje, ki se je polotilo delavstva, ki bo vsak hip na cesti. Radi požara tovarne »Lana« je prišlo ob delo 500 delavcev; tudi v drugi tovarni odpuščajajo delavstvo. Od česa naj sedaj živijo delavske množice?

G. Borštar je kot zastopnik rudarjev rudnika v St. Janžu nastopal bedo v Beli Krajini, ki je danes ena najbolj zanemarjenih pokrajin. 300 rudarjev služi kruh v rudniku in hrani 700 družinskih članov. Kam pojejo ti, ako se rudnik zapre. Izvedel je, da je referent v komisiji, ki je odločala o redukciji dobav premoga državnim železnicam, v svojem poročilu navajal, da ni dobava premoga iz rudnika v St. Janžu ekonomska, ker je prevoz v kurilnice v Mariboru predrag. Govornik je omenil, da v resnici rudnik v St. Janžu dobavlja premog za kurilnico v Crnomlju in ne za kurilnico v Mariboru. Dokazna snov referenta v omenjeni komisiji je bila po vsem tem brez stvarne podlage. Pred leti je bilo v St. Janžu zaposlenih 700 delavcev, rudnik je dobavljal železnicam 400 vagonov premoga; danes

Če naši ligniti iz Kočevja, Belokrajine in Velenja niso ekonomični, zakaj se ni povečala dobava prvovrstnega železniškega premoga iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika?

V preteklem budžetnem letu 1934-35 so rudniki z juga dobavili v ljubljansko direkcijo 40.000 ton premoga, dasi je znašala maksimalna potreba le 15.000 ton ter so domači rudniki zaradi tega izgubili 25.000 ton letne dobave.

Kakor rečeno, niso reducirane samo količine dobav, marveč tudi cene premoga in to z veljavnostjo celih pet mesecev nazaj, počenši od meseca aprila, torej za že izvršene dobave. Cene so reducirane za črni premog 3,6%, za rjavni premog 5,76%, za lignite 7,2%, a državnim rudnikom, ki bi bili v prvem redu poklicani prispevati k znižanju cen, samo 4%. Načeloma bi znižanje cen moralo biti za vse rudnike procentualno enako. Ako pa se je hotelo doseči približno enako znižanje cen v dinarjih, potem bi razlika med posameznimi vrstami morala biti veliko manjša kakor pa je gori navedena. Če imajo črni premogi z juga povprečno ceno 20 Din za tono, znaša zanje znižanje približno 7 Din za tono, dočim znaša znižanje za boljše in sortirane rjavne premoge, kakor je trboveljski kosovec in kočevski od povprečne cene 160 Din za tono preko 9 Din za tono. Tako je prišlo, da je redukcija cen pri premogih z višjo ceno izpeljana v manjšem obsegu kakor pri rudnikih z nižjo ceno (rjavni premog v Sloveniji in Hrvaški).

V končnih posledicah so slovenski rudniki zaradi znižanja cen in redukcije kontingenta prizadeti dvojno, ker njihova izguba ne obstoji samo v znižanju cene, temveč tudi v zvišanju storitvenih stroškov, ki bi nastopili zaradi zmanjšanja produkcije kot posledice znižanja kontingenta.

Rudniki na jugu nimajo rudarjev profesionalistov, marveč se poslužujejo okoljskih kmetov, ki pridejo na delo, kadar in kolikor doznajo, da namerava rudnik obratovati. Ko se delo ustavi, se zopet porazgubijo na svoje domove na deželo, ali pa gredo kot delavci na kmeto in je s tem problem rešen. Pri nas, kjer imamo okrog sto let staro premogovno industrijo in že več generacij profesionalnih rudarjev, pa stvar ni tako enostavna. Naši rudarji so izgubili po pretežni večini vsako zvezo z zemljo in kadar nastopijo redukcije, zavladajo glad in obup, ker rezerv je davno ni in se vsak rudar že danes bori le z dolgotrajnim pomanjkanjem.

Vprašamo se pa tudi, kam naj vodi propadanje našega socialnega standarda? Mi se že danes gibljemo na skrajni meri eksistenčne možnosti in če nečemo, da se v naših rudnikih prične odigravati dogodki, kot so se že odigrali na nekaterih drugih rudnikih, če nečemo, da bodo zopet nove stotine brezposelnih rudarjev padle v socialno breme občin, banovine in države, potem moramo zahtevati, da se tak način socialnega minimiranja naših krajev preneha. Za podjete je položaj enostaven. Ono bo ali še bolj mehaniziralo in racionaliziralo svojo produkcijo, da se prilagodi novi situaciji, toda vprašanje je, kaj bo potem z našim delavstvom, ki se ne more izseliti in ki ga ostali premogovniki ne bodo mogli prevzeti.

dela samo 700 delavcev in rudnik dobavlja samo 250 vagonov. Razburjenje med delavstvom je veliko. Da se delavstvo pomiri, mora ostati rudnik odprt in dobava železnicam neokrajšana.

Predstavnik občine Velenje je povdaril, da je treba v primeru, da se že dobave premoga železnicam skrepijo z motivacijo, da velenjski premog ne ustreza zahtevam železnice, nabavili premog v druge namene pri državnih železnicah, na primer za kurjavo, deputate itd. — Vseučilski profesor ing. Gostiša je v imenu Združenja rudarskih inženjerjev omenil, da je razveseljivo, da se vsa javnost tako zanima za rudarsko vprašanje. Treba je preklentati napovedani ukrep glede znižanja dobav železnicam. Toda ob tej priložnosti opozarjam, da niti s povoljno resitvijo vprašanja dobav premoga železnicam ne bo rešeno vprašanje naših rudnikov. Ako hočemo standardizirati proizvodnjo naših rudnikov, je treba iti dalje. Zahtevati moramo od oblasti, da izvedejo vse tehnične in higijske predpise za rudnike v vsej Jugoslaviji. Podjetje, ki ne ustreza tem zahtevam, naj se zapre. Treba je dvigniti tudi zasebni konzum premoga in iskati nove poti, po katerih naj bi se konzum dvignil. Država naj da na razpolago denar, da se sistematično prouči vprašanje povečanja konzuma in možnosti, da se premog porabi v nove namene. Poglejmo kako so v Nemčiji pričeli izkoriščati lignit. G. Verderber je v imenu kočevskih Nemcev govoril v nemškem jeziku o hudi posledici, ki bi jih utegnila imeti zatvoritev rudnika. G. Jenko iz Kočevja je vprašal, zakaj je premog iz kočevskega rudnika nenadoma tako slab. (Medklje: »Premog ni slab, pokrajina je slabša«.)

Kaj namerava Trboveljska?

V imenu Trboveljske družbe je njen ravnatelj dr. Vrhunc dejal, da je treba tajne sile, ki so vplivale na znižanje dobave premoga, iskati v konkurenčni borbi med rudniki na jugu in rudniki v Sloveniji. Trdil je, da so se odločujoči činitelji postavili vedno na stran rudnikov na jugu. Izjavil je, da niso železnice naročile 6000 ton premoga, ki ga je obljubil neki minister za časa stavke v Trbovljah. Če so lastniki naših rudnikov v Sloveniji Francozi, potem ne smemo pozabiti, da imajo Francozi in Angleži tudi mnogo rudnikov na jugu. Za usodo slovenskih rudnikov je navezana usoda slovenskega gospodarstva. Zato ni res, da bi Trboveljska družba vplivala na razne organizacije, ki se potegujejo za večje dobave premoga državnim železnicam. Gotovo se bo našel kdo, ki bo čital na dan, da duša da našnjega sestranka Trboveljska družba. Trdil je, da ni vprašanje dobave premoga železnicam trgovski posel, pač pa vprašanje politične moči. Naši poslanci bi ga morali zagrabiti s te strani. Vprašanje mezd ni na dnevnem redu v rudnikih Trboveljske družbe. Mezde bodo stale na sedanjih višinih, toda jasno je, da bo morala družba izvesti redukcijo delavstva, ako bo železnica skrepla nabave. Trboveljska družba se trudi, da bi povisala zasebnikom konzum premoga in da bi našla nove poti uporabe. Zda delo poskuse z oplenjevanjem premoga, z destilacijo; polkoks pride v promet, poskuse bodo napravili tudi na železnici.

Deputacija pri vladi

Na predlog inž. Šuklje je bilo po soglasni odobritvi resolucije, ki jo navajamo nižje, sklenjeno, naj odda deputacija petih (inž. Šuklje, g. Uratnik, Križnik, Pliberšek in g. Pavliha) k ministru dr. Koroscu ter mu razloži položaj našega rudarstva. Poleg tega je bila notranjemu ministru dr. Koroscu na njegov predlog odposlana brzojavka, v kateri ga predstavniki omenjenih organizacij prosijo, da se z vso odločnostjo zavzame za slovenske rudnike. — K ministrskemu predsedniku Stojadinoviču na Bledu je odšla včeraj deputacija kočevske občine.

Resolucija konference

Konferenca je premoirila politiko razdelitve državnih dobav, ki se vodi zadnjih sedem let, in je ugotovila, da se pri vsaki novi razdelitvi sistematično zastopajo rudniki v dravski banovini. V celoti jim je v tem razdobju zmanjšana dobava od 45,2 odst. na 25,3 odst., torej skoro na polovico po količini in za 55 odst. po cenah. Ta politika je imela že dosedaj porazen učinek ne samo na gospodarske prilike v prizadetih premogovnih revirjih, marveč obeti njene posledice celokupno gospodarstvo dravske banovine. Kljub temu, da so redukcije staleža delavstva kakor tudi zaposlitev preostalega delavstva tekom zadnjih let doslele katastrofalne razmere, gre nova razdelitev v tej smeri zopet korak dalje in ogroža z redukcijami stotine delavstva v njihovi eksistenčni ker grozi, da bo izvedba sprejetih sklepov povzročila ustavitelj obratovanja treh velikih rudnikov, ter nadaljnje redukcije v ostalih revirjih. Konferenca je ugotovila, da dočim se zmanjšujejo dobave iz dravske banovine, da se istočasno povečujejo dobavni kontingenti drugim revirjem. Konferenca obsaja najodločnejše tak pristranski postopek in favoriziranje posrednih drugih rudnikov na škodo slovenskih rudnikov. Konferenca ugotavlja, da se načela, s katerimi se skuša motivirati redukcija naših dobav, ne izvajajo napram ostalim rudnikom in da se iz njih prevzema premog, ki je kvaliteto enak in celo slabši od premogov, ki so bili iz naših krajev iz razloga neekonomičnosti odklonjeni.

Konferenca protestira proti temu, da se hočejo s pristranskim postopanjem oškodovati naši gospodarski interesi in spraviti zopet stotine profesionalnih rudarjev, ki nimajo druge možnosti življenjskega obstoja, ob eksistenco in zahteva, da se sprejeti odlok podvrže na podlagi ugotovitev in podatkov, ki so vsebovani v strokovnih poročilih, ki so bila podana na današnji konferenci, in v katerih je stvarno prikazana krivična enostranost nove razdelitve dobav, takojšnji reviziji in izdejstevju odpomoč, vpoštevač pri tem naslednja načela:

1. Krajšanje kontingentov se sme izvršiti le za vse rudnike v državi v enaki meri in na enak način.
2. Ako želijo izločiti slabše vrste premoga, se mora to načelo izvajati pri vseh rudnikih v državi dosledno in enakomerno. V tem naj se izločena količina dodeli drugim rudnikom istega bazena.
3. Iz oddaljenih revirjev naj se dodeljujejo direkcijskim državnim železnic Ljubljana in Zagreb samo one vrste in v oni količini, ki so stvarno najnujnejše potrebne in ki se dajo racionalno uporabiti.
4. Ako je znižanje cen neobhodno potrebno za uravnoteženje železniških financ, ga je treba izvesti tako, da bo vsem rudnikom zmanjšana cena za enake odstotke in da bo onim, ki imajo višje cene, odvzeto več kakor rudnikom z nižjimi cenami, ne pa obratno, kakor se je zgodilo sedaj. Ta zahteva je ne samo pravična, temveč tudi logična.
5. Končno smatra konferenca, da znižanje cen ne more veljati za nazaj, temveč šele od dneva objave sklepa naprej.

Konferenca opozarja, da bi neupoštevanje prednjih načel lahko rodilo tudi skrajno nepopolne politične posledice in zato smatra, da se ne sme dopustiti, da bi živel narod v prepričanju, da ne veljajo v naši slobodni državi za vse enake pravice in enake dolžnosti.

Borza

Dne 13. avgusta 1935.

Denar

Dolar in lira šibkejša. V zasebnem kliringu se je šiling ustalil. V Ljubljani 8,28-8,38, v Zagrebu 8,32-8,42, v Beogradu 8,22-8,32; funt v Zagrebu 232,05-234,55, v Beogradu 232,82 do 234,42.

Ljubljana. Amsterdam 2948,32-2958,12, Berlin 1753,48-1767,36, Bruselj 734,18-730,24, London 215,55-217,61, Curih 1424,22-1431,29, New York 4310,03-4343,34, Pariz 238,18-239,62, Praga 180,76 do 181,86, Trst 356,63-359,72.

Zagrebaški skupni promet brez kompenzacij znaša 284.996 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,235, London 15,125, New York 305,125, Bruselj 51,5875, Milan 25,0675 (25,07), Madrid 41,95, Amsterdam 206,65, Berlin 123,30, Dunaj 58,20, Stockholm 78,25, Oslo 76,25, Kopenhagen 67,75, Praga 12,70, Varšava 57,75, Atene 2,9175, Carigrad 2,4675, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,685, Buenos Aires 0,8175.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investic. pos. 81-82, agrarji 45,50-46,50, vojna škoda promptna 372-374, begluške obveznice 64-65, 8% Bler. pos. 79,50-81, 7% Bler. pos. 71-72, 7% pos. Drž. hip. banke 74 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 80,50 do 82, agrarji 45,50-46,50, vojna škoda promptna 372,50-374 (370), avg., sept. 372,50-373, begl. obvez. 64-65 (66), 8% Bler. pos. 79,50-81, 7% Bler. pos. 71-72, 7% pos. Drž. hip. banke 75-80, 7% slab. pos. 81 den. — Delnice: Narodna banka 5800 den., Priv. agrarna banka 282,50 do 235 (232,50), Trboveljska 90%100, Isis 40 bl., Sladk. tov. Osjek 120 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 81,50 den., agrarji 46,50 den. (17), vojna škoda prompt. 373,50-374 (374), sept. 373,75-374, nov. 374 do 374,50 (374), dec. 374-374,50 (373,50), begl. obv. 66-66,75 (66,75, 65), 8% Bler. pos. 79,50-81, 7% Bler. pos. 71,50-72,50 (72), 7% pos. Drž. hip. banke 75,25 den. — Delnice: Narodna banka 587 do 5960 (5870), Priv. agrar. banka 233-235 (232).

Zitni trg

Novi Sad. Vse je neizpremenjeno. Tendence srednja.

Sombor. Moka: št. 8 92,5-97,5; otrobi bč. 62-84. Ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 50 vagonov.

Budimpešta. Tendence neodrejena. Promet srednji. Pšenica: okt. 15,40-15,47, zaklj. 15,40 do 15,48, Rž: okt. 13,82-13,92, zaklj. 13,88-13,90. Koruza: avg. 14,30-14,70, zaklj. 14,60-14,65; sept. 14-15,35; maj 14,35-14,40, zaklj. 14,40-14,42.

Katero mineralno vodo naj pijem?

tako vprašanje si stavijo mnogi ljudje pod vplivom raznih oglasov ali druge reklame. Vzemite vedno tisto, ki vam zraven prijetnega ukusa nudi tudi največ koristi za Vaš organizem, a to je

ROGAŠKA SLATINA!

Vojvodsko ustoličenje...

Celje, 13. avg. 1935.

Stoletja so pretekla od zadnjega ustoličenja vojvod in pred 15 leti nam je usoda iztrgala iz rok zemljo, ki je mejila ob starodavni naš vojvodski prestol pri Gosposveti. Svobodni del Koroške živi z ustalim v tesnem duševnem stiku in misli dnevno na svojo razdeljeno domovino. Ko se bliža jesen in z njo žalostni spomin, ki naj bi bil vsem plantej opomin k narodni dolžnosti, priredijo naši svobodni koroški rojaki okoli Prevalj velik narodni tabor. Ob tej priliki postavijo naš knežji kamen, sličen onemu starodavnemu tam zgoraj ter nam bodo z močno ljudsko igro na prostem pokazali najslavnejši del naše preteklosti — »Ustoličenje koroške vojvode«, pri katerem bo sodelovalo nad 200 ljudi.

Ta tabor ni namenjen po svojem pomenu na ozki okoliš svobodne slovenske Koroške, on je poziv nam vsem in udeležba na njem naša sveta, častna dolžnost. Zato organizira Klub koroških Slovencev v Celju poset s pomočjo avtobusov, ki bodo vozili do Prevalj prav do prostora, kjer se bo vršil tabor in igra »Poslednje ustoličenje«. Iz Celja bo vozil avtobus, ali po potrebi več, ki prepelje tja in nazaj za 58 Din po osebi. Vse podrobnejše informacije in pojasnila kot tudi prijave se izvejo v knjižarni Mohorjeve družbe, zraven magistrata, Prešernova 17.

Apeliramo na vse zavedne slovenske rojake, da se udeležijo tega tabora, saj družijo s tem tudi koristno s prijetnim, kajti v one kraje navadno ne zahajamo in so nam kljub svoji endoviti lepoti pod Karavankami tuji. Tudi so običajne železniške zveze docela za nič; tukaj pa bo vozil po nizki ceni avtobus. Zato se pričakuje lepe častne udeležbe. Tabor se vrši na Poljani pri Prevaljah dopoldan, popoldan pa bo istotam igra.

Ljutomer

Konjske dirke. Vsa pozornost Murskega polja bo prihodnje dni obrnjena na Cven pri Ljutomeru, kjer se vršijo na praznik, dne 15. avgusta, običajne jesenske, naslednje nedeljo popoldne pa jubilejne konjske dirke in jugoslovanski derby. Začetek vsakokrat ob 15. uri. Tekmovalec pridno vadijo. Ostra bo zlasti borba za jugoslovanski derby v nedeljo, kjer bo konkurenca iz cele države.

Prosvetno društvo bo prihodnje dni po svojih zastopnikih poprosilo za prispevke za nov društveni prapor. Ne odrecite nam podpore. Vaša žrtev velja prosihlu ljudske prosvete.

Poizvedovanja

Poizvedovanja. Pogreša se od sobote 10. avg. zvečer 20 letna Ovea Franciška, služkinja pri Alojziju Vrhovcu na Šufici, doma iz Gaberje pri Dobrovi. — Dekle je oblečena v rjavo krilo s predpasnikom in plavo volneno triko jopico. Nosi nizke črne čevlje. Dekle je srednje postave, okroglega obraza, svetlih oči in kostanjevih las. Dekle je bila zelo poštena, pridna in splošno spoštovana. — Odšla je brez sledu in je tudi vzrok popolnoma neznan. — Kdor bi o gori opisanemu dekletu kaj vedel, se naproša, da sporoči najbližji oblasti ali pa staršem na naslov: Ovea Jakob, Gaberje, p. Dobrova pri Ljubljani.

Razpis

Občinska hranilnica v Krškem razpisuje mesto uradnika-vodje. Pogoji: strokovna izobrazba, daljša praksa v denarnih zavodih, verziranost v vsem poslovanju, neoporečnost, jugos. državljanstvo. Prošnje s priložili o izobrazbi in dosedanjem službovanju ter referencami je nasloviti na Upravni odbor podpisane hranilnice na roke predsednika gospoda Edo Ivanuša, trgovca v Krškem, do 1. septembra 1935.

Občinska hranilnica Krško.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjaki oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročitvi. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonske 3 mm visoka pečina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Vabilo

na veliko veselico in vrtni koncert, ki se bo vršil v četrtki, na praznik v Čateških toplicah. Ob slabem vremenu se preloži veselica na nedeljo 18. avgusta. Začetek ob 3 popoldne; vstopnina prosta. (h)

Službe iščejo

Absolvent

zadružne šole, vojaštine prost, išče službo. Sprejme mesto službe, najraje v Ljubljani ali okolici. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9689. (a)

Pošten mladenič

z dvorazredno meščansko šolo išče primerno zaposlitev s stalno mesečno plačo. Razpolaga s hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske 90.000 dinarjev, ki jo predloži kot kavicjo. Ponudbe pod »Samostojen« št. 9678 upravi »Slovenca«. (a)

Službo določa

Kmečko dekle

starejše, pošteno, vajeno kuhe in vseh drugih del, sprejemno v boljšo trgovsko hišo na deželi. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo sedanjih služb pod »Poštena in pridna« upravi »Slovenca« št. 9691. (b)

Tkalnica

angleških volnenih tkanin išče za Ljubljano uveljavljeno akviziterja (-ko) za obisk privatnikov s provizijo. Ponudbe na trafiko Modic, Kopitarjeva 4. (b)

Zasluzek

Potnik

sprejme za obisk trgovin po Jugoslaviji zastopstvo z majhno kolekcijo. Ponudbe na trafiko Modic, Kopitarjeva 4. (z)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižice

vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik št. »Financier«, Ljubljana, Gledališka 4. d

1000 Din

nagrade, kdor posodi mizarju 5000 Din za dobo enega leta. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Ptuj. (d)

Hranilno knjižico

Mestne hranilnice ljubljanske, v znesku circa 50.000 Din, prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »50.000« 9677. (d)

Iščem posojilo

30.000 Din proti vknjižbi na prvo mesto krasne vile na Bledu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Goto« vina 30« 9676. (d)

Vnajem

ODDAJO:

Kavarno in hotel z restavracijo oddam v najem na Gorenjskem. Kavcija potrebna. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9521.

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone kupujem po najvišjih dnevnih cenah.

A. KAJFEŽ

urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim

vsako važno množino sena, detelje, slame, fižola, pivovarstvenega ječmena, ter jabolka, obrana in za prežanje, fco postaja. Jos. Kirbiš, Celje. (k)

Tračnice

ozkotirne, 6—7 cm višine profila, dobro ohranjene, kupimo. Ponudbe z navedbo nakladalne postaje in najnižje cene na: Remec-Co, tovarna upogojnega pohištva, Duplica, Kamnik. (k)

Rabimo

večjo količino suhih hrastovih plohov in nekaj jesenovih. Ponudbe poslati na: A. Rojina & Comp., Ljubljana, Slomškova ulica 16. (k)

Obri

Entel - ažur - plise

izvrši ekspres — Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukel. (t)

ČITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal at motorja bi znebil se rad. brž kupcev ti mnogo prišene Slovenec najmanjši inerat

140 hl vina

iz lastnega vinograda na Varaždin-bregu, proda Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara, Zagreb, Vlasika ulica 75.

Posteljne mreže

v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdeluje in sprejema v popravilo najceneje P. Strgulec, Gosposvetska 13, Kolizej —

Drobno bukovo oglje

suho, brez prahu, dobavlja redno Talionica željeza, Topusko. (t)

Telefon 2039

PREMOG KARBOPAKETE DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Krušno moko

za črn domač kruh in koruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri tvrdki Zorman, Ljubljana, Stari trg. Tel. 26-37.

VINA

Centralne vinarne

v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaš pivce najbolji

Lahka letna oblačila

buret, kaša, sport-hlače, lister, perilo itd. poceni naprodati pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Železno blagajno,

stroj za praženje kave,

parni stroj 33 KS

proda tudi na vložne knjižice Gospodarska zveza, Ljubljana.

Rabljena kolesa

ženska in moška, poceni naprodati. »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Pitane piščance

težke 85 do 110 kg, komad 9 Din, razpoložljiva v zabojih po 25 komadov po povzetju franko podvoz G. Drechsler, Tuzla.

Pletilni stroj

»Ideal« (8½) dober, napredaj. Klottilda Krasnik, Prevalje. (t)

Prvo splošno prevoznništvo s tovornimi avtomobili

Draga Guštin

Ljubljana, Kapiteljska ulica 3, telefon 25-09

prevzame prevoze tudi za Italijo in obratno, za Sušak pavsak torek ali sredo

Za selitve specijalni zaprt pohišveni avto

Državnim nameščencem nudim ugodnosti

Tinčkove in Tončkove prigode

102.

Dva proti enemu.



Tinček in Tonček sta boj med levom in gorilo opazovala z bližnjega drevesa, na katerega sta hitro splezala.

»Poglej, Tonček!« je vzkliknil Tinček. »Gorila ima zdaj imeniten prijem. Lev gotovo ni pričakoval, da bo imel opravka s tako dobro oboroženo karavano!«

Gorila je zasadila ostre zobe v levovo tace, da je le-la presunljivo zatulil od togote in bolečine.



Zdajci je gorila zgrabila leva za zadnje noge in ga dvignila kvišku. Priskočil je še slon Jumbo in tesno ovil svoj rillec levo okoli repa. Lev je napejal vse sile, da bi se rešil neprijetnih vislic, pa je bilo vse zastonj. Dvema sovražnikoma ni bil kos.



V svoji mladi življenjski borbi nam je dne 12. avgusta, previdena s svetotajstvi, umrla naša zlata hčerka, sestra, nečakinja, gospodična

TATJANA OGRIN

gojenka drž. konservatorija v Ljubljani

K večnemu spokoju jo spremimo dne 14. t. m. ob pol štirih popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 13. avg. 1935.

Dr. Franc in Josipina Ogriin, starši.

Miran, brat, Ksenija, sestra,

rodbini Ivana Ogriin in Franca Birtiča.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Jurko koraca čimdalje hitreje okrog ovinka. Potem pa, ko pot spet zavije nazaj, gre počasneje. Naj si Ivan nikar ne domišlja, da bi šel rad z njim! In če je hud, kaj mu to mar! — Bo li počakal? Nak. — Zgoča nejevolja ga muči, vendar brenči dalje:

»V samostan gre mladi vitez.«

Ha — tam na mahovitih tršu pod potom se zgane nekaj črne! No — če se ti ne oglasiš, — j a z te tudi ne ogovorim. Strumno pojdem mimo.

»Za bolezen so zdravila,

za ljubezen jih pa ni!«

peva vsiljivo. Ivan ga ne pokliče. — Kakor če! Tak lice-merec! Potuhnjenec! — Ko pa pride spet mimo okljuka in Ivana ni na poti, mu postane tesno. Kaj je tako jezen? — Ali mu je tisto zastran patra Bernardina tako šlo k srcu? Jurko sede na parobek in čaka. — Kmalu ga mine vsa potrepljivost; postojí za trenutek neodločno, ali naj gre domov ali naj poišče Ivana, in se ukrade nato kakor oprezen lovec v goščo.

Ko potem zagleda Ivana sloneti ob balvanu, dvigne roke, kakor da hoče pomeriti, in zaori:

»Bonfi!«

Ivan se zdrzne in reče čez časek tudi: »Bonfi!« pa mu ne verjame noben zajec, da bi moglo kaj pasti na tak strel. Nedolžno se smehljaje pride Jurko bliže.

»Si mislil, da te ne najdem? Kaj!«

Ivan zategne obraz v nasmeh, toda tovariš vidi, da ima oči objokane. In spredaj na srca se blesti rdeč, krvav madež.

»No, kaj si si pa tu-le naredil? Padel?«

N>e,« reče Ivan zmedeno, »zakašljaj sem.«

Nekaj težkega leže Jurku na srce. Strmi v rumeni, drhteči obraz, ki trudno sloni na mahovitem kamenu, in plaho vpraša:

»Ti je slabo?«

»Ah — slabo! Malo se mi vrti in malo me boli. Pa je že bolje.«

Jurko mu ne verjame prav. Sede k Ivanu v mah in ga gleda. Ta je spet zaprl oči in diha težko in sunkovito. — Spet bo zbolel! — In boleti ga mora, ker se mu je zarezala tako globoka guba nad nosom. — Moj Bog, da le moram biti zmeraj tak osel! Da ga nisem tako razjezil, bi bila že daleč proti domu.

Ivan odpre veke in vpraša čudno mirno:

»Kaj misliš, Jurko, bom kmalu umrl?«

»Ne bodi prismojen! Pri štirinajstih letih!«

»Moj oče so tudi tako kri pljuvali. — Povej mi po pravici!«

Jurku postane vroče. To je že dokajkrat slišal, da je to slabo znamenje. — Ampak Ivan — ne!

»To je pač še od pljučnice. Je že obledela kri. Boga Boga zahvali, da gre ven,« reče nekako površno.

»Meniš?«

Temne oči se mu spet zapro. Jurku pa se zazdi, kakor da je on kriv, da Ivan tu tako betežen leži ob skali. Vedno bolj ga muči pekoč strah, kaj če bi prijatelj vendarle umrl in bi bil on kriv. Po silnem boju slednjič temno reče:

»Ivan, nisem te hotel žaliti.«

Ivan ga debelo pogleda.

»Saj nisem užaljen. Le prišlo je tako.«

»Saj pater Bernardin ne odide še tako hitro. Do takrat še ozdraviš. — Ti res ni nič žal?«

Jurku ne da miru.

Tako reven, kakor je zdaj, se Ivan ne more delati veselega.

»Mi je že žal,« reče hripavo, »pa veš, Jurko — saj hočem samo Boga — «

Vélike besede ne izgovori, pa Jurko razume dobro. Cisto utihne. — Seveda, če hoče ljubiti samo Boga, potem se ne sme žalostiti, da odide pater Bernardin. —

Ivan si potegne sunkoma skozi lase in reče živo:

»Pa se mi ne posreči popolnoma. Toda mora iti! Četudi vse! Tudi umreti! — Mejdun, da bi mogel človek tako kakor tisti jastreb!«

Tedaj se Jurku polagoma jasni, da začenja Ivan naskakovati, pa naj si pri tem zdrobi glavo, in nenedoma ga spreleti tako vroče, kakor da sedi sredi poljetja pri zakurjeni peči.

Cez pol ure Ivanu toliko odleže, da se lahko odpravita na pot. Molče gresta z griča doli do ceste. Tu postane Ivan spet omotičen in ne vesta prav, kako bosta prišla do doma. Ko tako malce posedita na omejk, pridrdra koleseljček, ki je vanj vprežen brhek sêrček.

»Je,« vzklikne Jurko, »doktor Bobek se pelje!«

In predne ga more Ivan zadržati, skoči Jurko zdravniku naproti in zakliče:

»Gospod doktor! Gospod doktor!«

»Kaj bi rad, sinko moj?« vpraša starec prijazno in kar čudovito počí z bičem.

»Se ne bi smela privezniti? Ivanu ni dobro.«

Zdaj se tudi Ivan primakne in se v zadregi pokloni.

»Oho, kaj se je zgodilo?«

»Kri je bljuval gori na Krnski gori. In zdaj je tako omotičen.«

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica